

6 SKYRIUS: VAIKŲ IR JAUNUOLIŲ APSAUGA IR SAUGUMO UŽTIKRINIMAS SPORTE

Atviras masinis nuotolinio mokymo kursas (MOOC 1): Jaunimo sportui palankios aplinkos kūrimas

Mokymosi vadovas

iCoachKids intelektinės veiklos rezultatas:
Inovatyvus vaikų ir jaunimo trenerių rengimas

Mokymosi vadovo autoriai: Sheelagh Quinn, Declan O’Leary ir Sergio Lara-Bercial; pagalba redagavime: Ann McMahon. Prie *Mokymosi vadovo* rašymo prisidėjo: Marieke Fix, Nicolette Schipper-van Veldhoven, Kris Van Der Haegen, David Gibas ir Karen Livingstone.

Atsakomybės apribojimas

Europos Komisija, rėmusi šio leidinio rengimą, neatsako už leidinio turinį, atspindintį tik autorių nuomonę. Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį jame esančios informacijos naudojimą.

Projekto rengėjai: Sergio Lara-Bercial, Julian North, A.J. Rankin-Wright, Marieke Fix, Nicolette Schipper-van Veldhoven, Declan O’Leary, Sheelagh Quinn, Kris Van Der Haegen, David Gibas, Rafael Navarro, Sonia García, Pedro Lara-Bercial, Renata Rutkauskaitė, Irena Cikotienė, Ladislav Petrovic, Judit Balogh ir Birute Statkeviciene.

www.icoachkids.eu @iCoachKidsEU

Autoriaus teisės © 2018 by iCoachKids

Turinys

iCoachKids atviras masinis nuotolinio mokymo kursas (MOOC 1) - 6 skyrius

	Puslapis
<i>Mokymosi vadovo įvadas</i>	4
6 skyrius - Įvadas	12
6 skyrius – 1 skirsnis Vaikų išnaudojimas sporte	14
6 skyrius – 2 skirsnis Vaikų išnaudojimo požymiai ir padariniai	21
6 skyrius – 3 skirsnis Vaikų išnaudojimo prevencija sporto srityje	28
6 skyrius – 4 skirsnis Ką daryti susidūrus su vaikų išnaudojimu	35
6 skyrius – 5 skirsnis Trenerio saugumas	48
6 skyrius – Santrauka ir išvados.	52
Baigiamosios užduotys – Vaikų ir jaunuolių apsauga ir saugumo užtikrinimas sporte	58

iCoachKids atviras masinis nuotolinio mokymo kursas (MOOC 1) *Mokymosi vadovas*

Įvadas

“Svarbiausia trenerio užduotis – padėti sportuojantiems lavinti kūną ir tobulėti kaip asmenybėms. Tam treneriui reikalingos funkcinės ir su konkrečiais uždaviniais susietos kompetencijos, grįstos žiniomis ir refleksija.”

Ištrauka iš *Europos trenerių rengimo sistemos (39 psl.)*

Sveikiname, Treneri! Prisijungėte prie iCoachKids MOOC 1 - vadinasi, norite daugiau sužinoti apie vaikų treniravimą ir tobulinti savo gebėjimus.

Treniravimo gebėjimų tobulinimas - daug laiko bei pastangų reikalaujantis laipsniškas tvarus procesas, kurį lemia trenerio turimi gebėjimai, mokymosi būdai ir treniruojamųjų amžius.

Trenerių mokymosi būdai

Atviras masinis nuotolinio mokymo kursas (MOOC) remiasi nuostatomis, kad mokymasis yra visą gyvenimą trunkantis procesas ir kad turima įvairialypė patirtis gali padėti treneriui tobulinti savo dalykinius gebėjimus. Kursas pritaikytas įvairias mokymosi patirtis turintiems treneriams atsižvelgiant į jų poreikius.

Trenerio asmeninė patirtis – kaip sporto renginių žiūrovo ar dalyvio – dar prieš tampant treneriu suformuoja jo nuomonę. Toliau pateikiama užduotis atskleis jūsų, kaip trenerio, tobulėjimo kryptis.

MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS: **Asmeninė patirtis, turėianti įtakos** **jūsų, kaip trenerio, tobulėjimui**

(Šioje užduotyje nėra teisingų ar neteisingų atsakymų. Tai - jūsų patirčių apžvalga).

Treneris geriausiai išmoksta kai...	Jums priimtinausi mokymosi būdai
Su sportu susijusi patirtis	Kokią įtaką tai turi jūsų, kaip trenerio, darbui?
Jūsų išsilavinimas	Kokią įtaką tai turi jūsų, kaip trenerio, darbui?
Gyvenimo patirtis / mokymasis	Kokią įtaką tai turi jūsų, kaip trenerio, darbui?
Kiti dalykai, kurie atspindi jus	Kokią įtaką tai turi jūsų, kaip trenerio, darbui?

--	--

Mokymasis

Formaliojo švietimo teikiamos mokymosi galimybės yra labai naudingos ankstyvajame trenerių rengimo etape - jūs skaitote literatūrą ir išsikeliate tikslą pritaikyti įgytas žinias treniravimo veikloje. Tai - žinių pagrindo kūrimas. Ši veikla patvirtina ar priverčia suabejoti turimomis teorijomis ir įgalina kurti į vaikus orientuotą sistemą, padedančią treneriui organizuoti ir suprasti savo treniravimo veiklas.

Nuo tolesnio tobulėjimo neatsiejamas neformalusis mokymasis. Bendravimas su vaikais, kitais treneriais, tėvais, mentoriais, naudojimasis atvirųjų duomenų bazių medžiaga suteikia galimybę patikrinti savo nuostatas, darbo metodus ir įgyti naujų žinių. Šiame kurse neformalusis mokymas vyks atliekant užduotis ir veiklas kartu su bendradarbiais savoje darbinėje aplinkoje.

Derėtų atkreipti dėmesį į tai, kad treneriai intensyviai mokosi darbe. Trenerio savimonė ir gebėjimas apmąstyti savo patirtis yra itin svarbūs.

MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS: Geriausi trenerių mokymosi būdai ir būdai, priimtinausi jums

Kairiojoje skiltyje pateikiamos tyrimų išvados apie efektyviausius trenerių mokymosi būdus. Dešiniąją skiltį turite užpildyti jūs: apmąstykite teiginius; nuspręskite ar jie tinka JUMS; pagalvokite, ar jie turi įtakos JŪSŲ MOKYMUISI. Tai padės SUPRASTI, kokie yra jums priimtinausi mokymosi būdai:

Treneris geriausiai išmoksta kai...	Jums priimtinausi mokymosi būdai
<ul style="list-style-type: none">• jo turimos patirtys ir gebėjimai yra vertinami, jis skatinamas jomis remtis	
<ul style="list-style-type: none">• jis yra motyvuotas priimti atsakomybę už savo mokymosi procesą, jo valdymą ir taikymą prie savo poreikių	
<ul style="list-style-type: none">• praktinis įgytų žinių taikymas yra aiškus ir skatinamas	
<ul style="list-style-type: none">• mokymosi medžiaga ir temos yra susijusios su darbu	
<ul style="list-style-type: none">• darbinės aplinkos klimatas ir palaikymas mažina įtampą, skatina eksperimentuoti ir kelti sau tinkamus uždavinius	
<ul style="list-style-type: none">• skatinamas bendravimas su kitais treneriais	
<ul style="list-style-type: none">• yra mokymosi veiklų įvairovė	
<ul style="list-style-type: none">• sėkmingai įvykdžius užduotį gaunamas grįžtamasis ryšys, kuris didina pasitikėjimą savimi	

Įvykdę dvi *Mokymosi vadovo* užduotis jau dalyvaujate iCoachKids MOOC mokymosi procese. Nustatėte, 1) kokia savo asmenine patirtimi naudositės treniruodami vaikus ir 2) sau priimtinausius mokymosi būdus.

Toliau skaitydami sužinosite apie *MOOC 1 Mokymosi vadovo* sandarą, pateiktos medžiagos vaidmenį jūsų mokymuisi bei tobulėjimui kaip į **VAIKĄ ORIENTUOTAM TRENERIUI** ir asmenybei.

MOOC 1 Mokymosi vadovo sandara

Trenerių rengimo kurse naudojami įvairūs mokymosi būdai (pvz., tikrais faktais grįstas mokymasis, probleminis mokymasis, praktinės treniruotės ir veiklos refleksija), kurie pagerins žinių įsisavinimą, keis elgesį ir skatins ieškoti naujų mokymosi galimybių.

MOOC 1 *Mokymosi vadove* naudojamos ANTRAŠTĖS ir piktogramos, nurodančios veiklos pobūdį:

ŽIŪRĖK - pateikiamas vaizdo įrašas, kuris susijęs su tam tikrame *Mokymosi vadovo* skyriuje ir skirsnyje pateikta medžiaga

SKAITYK - tai raštu išdėstyta ta pati medžiaga, kuri vaizdo įrašė pateikta žodžiu. Taip suteikiama galimybė medžiagą išnagrinėti ar peržiūrėti neskubant.

MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS - veikla, padėsianti išsiaiškinti, kaip matyta/ skaityta medžiaga galėtų būti pritaikyta treniruojant vaikus, ir keičiant jūsų, kaip trenerio, veiklas.

ASMENINĖ UŽDUOTIS TRENERIUI - veikla, kurios metu treneris taiko įgytas žinias treniruodamas vaikus ir analizuoja patirtį iš savo bei vaikų perspektyvos. Kad įgytos žinios būtų pilnai pritaikytos, gali tekti atlikti užduotį ir apžvelgti patirtį keletą kartų, tuo pačiu neatsiribojant nuo asmeninės treniravimo koncepcijos bei atsižvelgiant į naudą vaikams.

VEIKLA ĮTRAUKIANT KITUS TRENERIUS - bendradarbiavimas su kitais treneriais, leidžiantis aptarti, taikyti, bandyti, stebėti, analizuoti bei dalintis įžvalgomis apie įgytas žinias ir jų taikymą praktikoje. Į šią veiklą galite įtraukti ir kitus žmones - tėvus, teisėjus, sporto klubų darbuotojus ir net treniruojamus vaikus!

TRENIRUOTĖS SAVOJE APLINKOJE - veikla, kuri padės išsiaiškinti, kiek klube / mokykloje/ bendruomenėje taikomi metodai yra orientuoti į vaiką ir apsvarstyti, ką derėtų keisti norint tapti labiau į vaikus orientuotu treneriu.

KLAUSIMYNAS - kiekvieno skyriaus pabaigoje turėsite užpildyti klausimyną - tai suteiks galimybę prisiminti pagrindines skyriuje išdėstytas mintis bei jų pritaikymo būdus. Klausimyną pildykite atsivertę knygą, kad galėtumėte perskaityti ir prisiminti *Mokymosi vadove* pateiktą informaciją prieš pateikdami atsakymą.

SKYRIAUS UŽDUOTYS - kiekvieno skyriaus pabaigoje pateikiamos užduotys, kurių tikslas - priminti/ pritaikyti skyriuje pateiktą medžiagą praktinėje veikloje treniruojant vaikus. Užduočių tipai:

ASMENINĖ UŽDUOTIS TRENERIUI

VEIKLA ĮTRAUKIANT KITUS TRENERIUS

TRENIRUOTĖS SAVOJE APLINKOJE

PAPILDOMA INFORMACIJA - atviraime masiniame nuotolinio mokymo kurse (MOOC) gali būti pateiktas ribotas kiekis medžiagos. Jei norite sužinoti ar paskaityti tam tikrą temą plačiau, duotos nuorodos padės rasti papildomos informacijos.

JŪSŲ, KAIP VAIKŲ TRENERIO, TOBULĖJIMAS

Darbas su vaikais gali būti nepaprastai vertinga, didžiulė patirtis. iCoachKids MOOC pateiktos žinios ir požiūris kiekvienam vaikui, kiekvienam treneriui padės patirti tik geriausias emocijas. Atėjo laikas įgyti naujų žinių ir įgūdžių. Geros kelionės, treneri!

iCoachKids: MOOC 1 *Mokymosi vadovas* – Besimokančiojo veikla: 6 skyrius

Vardas: _____ Data: _____

Atlikę kiekvieno skyriaus užduotis, apskritime pažymėkite . Taip žinosite, ką jau padarėte ir prie ko teks sugrįžti, jei *Mokymosi vadovą* skaitysite su pertraukomis.

<i>Mokymosi vadovo užduotis/ Skyrius Skirsnis</i>	ŽIURĖKI/ SKAITYK / 	ĮVADINIS SKYRIUS / MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS 	ASMENINĖ UŽDUOTIS TRENERIUI 	VEIKLA ĮTRAUKIANT KITUS TRENERIUS 	TRENIRUOTĖS SAVOJE APLINKOJE 	KLAUSIMYNAS 	BAIGIAMOSIOS SKYRIAUS UŽDUOTYS 	PAPILDOMA INFORMACIJA
Įvadas	☐							
1 skirsnis	☐	☐				☐		☐
2 skirsnis	☐	☐						☐
3 skirsnis	☐		☐					
4 skirsnis	☐	☐						
5 skirsnis	☐							
Santrauka / Išvados	☐					☐	☐ ☐ ☐	☐

Jei įvykdėte visas užduotis ir besimokančiojo veiklos lentelė užpildyta – ŠAUNUOLIS! Galima užbaigti kursą.

SVARBU

Vaikų saugumo užtikrinimas sporte, nors ir svarbus kiekvienoje šalyje, remiasi skirtinga gerąja patirtimi/ teisine sistema, galiojančia toje šalyje. Siūlome peržiūrėti konkrečius jūsų šalyje taikomus įstatymus, politikos normas ir procedūras. Susipažinkite ir su informacija ir patarimais, kuriuos teikia nacionalinė valdymo institucija sporto sektoriuje/ federacija.

Čia pateikiamos BENDROSIOS GAIRĖS. Jos grįstos UNICEF vaikų saugumo užtikrinimo sporte gairėmis.

Daugiau informacijos: <https://www.unicef.org.uk/sport-for-development/safeguarding-in-sport/>

TOK saugos priemonių rinkinys:
https://d2g8uwgn11fzhj.cloudfront.net/wp-content/uploads/2017/10/18105952/IOC_Safeguarding_Toolkit_ENG_Screen_Full1.pdf

6 skyrius Įvadas

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Sveiki ir vėl prisijungę prie iCoachKids elektroninės mokymosi programos atviro masinio nuotolinio mokymo kurso (MOOC 1) „Jaunimo sportui palankios aplinkos kūrimas“.

Žengiame į paskutinį ir galbūt svarbiausią šio kurso skyrių. Mes, treneriai, privalome užtikrinti, kad sportas būtų smagi ir maloni veikla ir kad vaikai išmoktų įvairiausių asmeninių ir fizinių įgūdžių. Tačiau svarbiausia vis dėlto yra užtikrinti, kad sportuodami vaikai būtų saugūs ir nepatirtų jokios skriaudos. Ne mažiau svarbu žinoti, ką daryti, jei, deja, atsitinka kažkas blogo.

Būtina pabrėžti pedagoginio klimato svarbą, aptartą 5 skyriuje. Šiame, 6-ajame skyriuje, svarbiausias bus ketvirtasis pedagoginio klimato pamatas.

6 skyriuje „**Vaikų ir jaunuolių apsauga ir saugumo užtikrinimas sporte**“ bus aiškinamasi, kaip užtikrinti ne tik pozityvią, bet ir saugią patirtį sporte. Baigę šį skyrių gebėsite:

1. Paaiškinti, ką reiškia vaikų saugumo užtikrinimas sporte
2. Išskirti vaikų išnaudojimo rūšis
3. Atpažinti ir apibūdinti vaikų išnaudojimo požymius
4. Išskirti pagrindines strategijas, kuriomis siekiama užkirsti kelią vaikų išnaudojimui sporte
5. Paaiškinti, kokių veiksmų reikia imtis įtariant vaikų išnaudojimą
6. Paaiškinti, kaip treneriui likti saugiam treniruojant vaikus

Kalbėdami apie vaikų saugumo užtikrinimą, vadovausimės posakiais

Geriau apsisaugoti, nei paskui gailėtis ir Prevencija - geriau, nei gydymas

Turėkite omenyje, kad šis skyrius yra tik įvadas į šią labai svarbią temą. Jei užsiimate vaikų treniravimu, turėtumėte baigti šitam klausimui analizuoti skirtą kursą - galbūt sporto federacija ar organizacija jūsų vietovėje ar šalyje turi, ką pasiūlyti. Pasidomėkite. Mes savo ruožtu nurodysime, kur rasti naudingos informacijos.

Apsaugokime sportuojančius vaikus!

6 skyrius, 1 skirsnis Vaikų išnaudojimas sporte

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Įvadas

Šiame skyriuje imsime labai jautrios temos: vaikų išnaudojimas sporte. Paprastai, kai paklausime trenerių ir tėvų atsakyti į klausimą, kaip dažnai, jų nuomone, vaikai patiria išnaudojimą sporte, jie atsako „retai“ arba „gal kai kuriose kitose sporto šakose, bet ne mano“. Jie labai klysta.

Jei norite, galite perskaityti straipsnį „**Seksualinio išnaudojimo sporte paplitimas**“ paspaudę šią nuorodą: <https://theconversation.com/how-prevalent-is-sexual-abuse-in-sport-69542>.

Yra dvi pagrindinės šio klaidingo požiūrio priežastys:

Pirma, treneriai ir tėvai mano, kad vaikų išnaudojimas - tai seksualinė prievarta ir fizinės bausmės. Tačiau vaikų išnaudojimas apima žymiai įvairesnį elgesį, įskaitant tokį, kuris šiuo metu yra laikomas normaliu tam tikrose sporto šakose ar kontekstuose.

Vaikų išnaudojimas - ne tik seksualinė prievarta ir fizinės bausmės.

Antra, apie daugybę vaikų išnaudojimo atvejų nėra pranešama ir sužinoma apie tai praėjus daug laiko, kai suaugę vaikai, patyrę išnaudojimą sporte, išdrįsta prabilti ir stoti prieš savo išnaudotojus.

Dauguma vaikų išnaudojimo atvejų nutylimi.

Realybė

Realybė yra kitokia. Tyrimai rodo, kad vaikų išnaudojimas sporte yra daug labiau paplitęs, nei žmonės linkę manyti. Pavyzdžiui, 2011¹ m. Jungtinėje Karalystėje surengtoje apklausoje paaiškėjo, kad 75 % sportavusių vaikų ir jaunuolių patyrė emociškai žalingą elgesį. Beveik 30 % teigė, kad patyrė įvairias seksualinio priekabiavimo formas.

Vokietijoje² atliktoje apklausoje beveik trečdalis profesionalių sportininkų teigė, kad yra patyrę seksualinį smurtą - užpuolimą ar išprievartavimą.

Vis daugiau ir daugiau tyrimų patvirtina panašius rezultatus visame pasaulyje ir visose sporto šakose.

Tyrimai rodo, kad kaltininkai yra ne tik treneriai - dažniausiai tai komandos draugai ir tėvai, ypač kai kalbama apie emocinį smurtą. Pažiūrėjus atidžiau vaikų sportas ne visuomet atrodo gražiai.

**Vaikų išnaudotojai =
komandos draugai + tėvai + treneriai + kiti darbuotojai**

Pažiūrėkite šį vaizdo įrašą MOOC puslapiuose arba „YouTube“ kanale (arba perskaitykite žemiau esantį tekstą). Pateikta informacija ir liudijimai gali sukristi.

"Išnaudojimo kultūra" JAV gimnastikos pasaulyje
<https://www.youtube.com/watch?v=mABPTdeFWLU>

"Išnaudojimo kultūra" JAV gimnastikos pasaulyje

"New York Times", NEETI UPADHYE. 2018 m. vasario 3 d.

„Pradėjau užsiiminėti gimnastika 1976 m. Buvau gabi, man tai patiko. Aš jau aštuonerius metus buvau nacionalinės rinktinės narė ir 1986 m. tapau nacionaline čempione. Negalima manyti, kad L. Nassar atvejis buvo tik išimtis ir dabar sportas yra saugus, mergaitės yra saugios." Jennifer Sey (Nacionalinė gimnastikos čempionė, 1986 m.)

Daugiau nei 250 moterų pareiškė, kad jas seksualiai išnaudojo buvęs JAV gimnastikos olimpinės komandos gydytojas Larry Nassar. Skandalas atskleidė tai, ką daugybė gimnastų pavadino "Išnaudojimo kultūra" JAV gimnastikos pasaulyje.

¹ 1 *The Experiences of Children Participating in Organised Sport in the UK (Alexander et al, 2011, NSPCC)*

² 2 *Sexual Violence in Organised Sport in Germany (Ohiert et al, 2018)*

“Jei nori laimėti, aplinka, kurioje vyrauja fizinė ir emocinė prievarta, yra norma ir manau, kad tai sukuria sąlygas seksualinei prievartai“ Jennifer Sey (Nacionalinė gimnastikos čempionė, 1986 m.)

Remiantis „The Indianapolis Star“ gautais dokumentais, "USA Gymnastics" pateiktos 54 skundų bylos nuo 1996 iki 2006 m.

Dešimtis metų "USA Gymnastics" (U.S.A.G.) naudojo teisę savarankiškai tirti skundus prieš priimant sprendimą, ar kreiptis į teisėsaugą. Buvęs U.S.A.G. Prezidentas Steve Penny kartą sakė, kad: „Kiek man žinoma, trečioji šalis neprivalo pranešti apie kilusius įtarimus“ (2015 m. gruodžio 9 d.). Toliau išvardinti gimnastikos treneriai buvo apkaltinti seksualine prievarta. Štai kaip "USA Gymnastics" tvarkėsi.

Don Peters vadovavo JAV moterų komandai, kuri pelnė rekordinį skaičių - aštuonis medalius 1984 m. Olimpinėse žaidynėse. „Amerikos moterų komandos vyriausiasis treneris yra Don Peters, vienas iš labiausiai gerbiamų vyrų gimnastikos pasaulyje.“ 2011 m. trys gimnastės pranešė "The Orange County Register", kad D. Peters turėjo su jomis lytinių santykių devintajame dešimtmetyje, kai jos buvo paauglės. "USA Gymnastics" pašalino D. Peters be galimybės grįžti praėjus dviem mėnesiams po pranešimo paskelbimo. Jo pasiekimai buvo pašalinti ir iš sporto Šlovės muziejaus.

Marvin Sharpe tapo "USA Gymnastics" Metų treneriu 2010 metais. U.S.A.G. 2011 m. gavo išsamios informacijos apie M. Sharp naudojamą prievartą, bet tik 2015 m. federacija kreipėsi į policiją, kai viena keturiolikmetė M. Sharpe metė kaltinimus. M. Sharpe buvo suimtas 2015 m. rugpjūčio mėn. ir po mėnesio nusižudė savo kameroje.

Stephen Infante buvo populiarus gimnastikos treneris Naujojoje Anglijoje (JAV). 1997 m. gimnastės apkaltino S. Infante turėjus lytinių santykių su jomis, kai jos buvo paauglės. Atlikusi vidinį tyrimą, "U.S.A. Gymnastics" atleido iš darbo S. Infante be galimybės sugrįžti, tačiau organizacija nesikreipė į policiją ir S. Infante toliau treniravo mergaites gimnastikos vasaros stovyklose. S. Infante buvo apkaltintas savo buvusios mokinės išprievartavimu praėjus dešimčiai metų ir nuteistas 2010 m.

Praėjusiais metais nepelno siekianti organizacija "JAV Saugaus sporto centras" buvo įpareigota užkirsti kelią ir kovoti su išnaudojimu su olimpinio sportu susijusiose srityse, o po L. Nassaro skandalo visa "USA Gymnastics" valdyba buvo priversta atsistatydinti.

Daugelis sportininkų ir aukų teigia, kad šių veiksmų per maža ir jie pavėluoti. Tikrai - ar organizacijoje, kuri nesugebėjo apsaugoti savo jaunų moterų, pakanka tiesiog vidinių pokyčių?

Širdis plyšta žiūrint vaizdo įrašus (skaitant tekstus), tačiau svarbu, kad pašalintume tabu kalbėti šiais klausimais, kad tokių atvejų pasitaikytų vis mažiau ir mažiau, kol jie visiškai išnyks.

Kas yra vaikų išnaudojimas?

Pirmas dalykas, kurį turime padaryti, kad panaikintume vaikų išnaudojimą - išsiaiškinti, kas tai yra. UNICEF neseniai įkūrė didelę darbo grupę, kuri rengia tarptautines vaikų apsaugos priemones sporte (*angl.* International Safeguards for Children in Sport).

(https://downloads.unicef.org.uk/wp-content/uploads/2014/10/International-Safeguards-for-Children-in-Sport-version-to-view-online.pdf?_ga=2.216107222.1763591751.1534154298-947682566.1534154298)

(Taip pat aktualus TOK apsaugos priemonių rinkinys: https://d2g8uwgn11fzhj.cloudfront.net/wp-content/uploads/2017/10/18105952/IOC_Safeguarding_Toolkit_ENG_Screen_Full1.pdf)

UNICEF tekste yra keletas labai naudingų apibrėžimų. Pažiūrėkime:

- Išnaudojimas - veiksmai ar neveikimas, dėl kurių vaikas patiria žalą
- Žala - neigiamas šių veiksmų poveikis ar pasekmė vaikui

Šie apibrėžimai vis dėlto gana bendri ir platūs. Norint visapusiškai suprasti jų reikšmę, turime suprasti, kad yra įvairių vaikų išnaudojimo rūšių. JK Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos organizacija (NSPCC) Jungtinėje Karalystėje nustatė keturias pagrindines vaikų išnaudojimo rūšis: nepriežiūra; fizinis smurtas; seksualinis išnaudojimas; emocinis smurtas.

1. NEPRIEŽIŪRA: Nepriežiūra laikomas suaugusiųjų nesugebėjimas patenkinti pagrindinius fizinius ir psichologinius vaikų poreikius.

Pavyzdžiai sporte: vaikų treniruotės vyksta per žemoje ar per aukštoje temperatūroje, nesuteikiama pakankamai laiko pertraukoms, nesugebama tinkamai prižiūrėti vaikus.

NEPRIEŽIŪRA = NESUGEBĖJIMAS PATENKINTI PAGRINDINIUS POREIKIUS

2. FIZINIS SMURTAS: vaiko sužalojimas ar fizinės žalos sukėlimas.

Pavyzdžiai sporte: mušimas, pastūmimas ar stimuliuojančių narkotinių medžiagų davimas vaikui. Svarbu žinoti, kad kai kurios pernelyg intensyvaus treniravimo formos taip pat laikomos fizine prievarta.

FIZINIS SMURTAS = SUŽALOJIMAS AR FIZINĖS ŽALOS SUKĖLIMAS

3. SEKSUALINIS IŠNAUDOJIMAS: suaugusiųjų ar jaunuolių veiksmai prieš vaikus siekiant patenkinti savo seksualinius poreikius.

Tai apima viską, kas susiję su lytiniais santykiais: vaikų viliojimą, visų formų seksualinį priekabiavimą (netinkamas lietimasis ar žodinė pastaba), vaiko įtraukimą į pornografinės medžiagos gamybą arba netinkamos medžiagos rodymą vaikui.

SEKSUALINIS IŠNAUDOJIMAS = VEIKSMAI PRIEŠ VAIKUS SIEKIANT PATENKINTI SAVO SEKSUALINIUS POREIKIUS

4. EMOCINIS SMURTAS: besitęsiantis netinkamas psichologinis elgesys su vaiku, kuris gali turėti ilgalaikį neigiamą poveikį vaikui.

Pavyzdžiai sporte: nuolatinė trenerių, komandos narių ar tėvų kritika, sarkazmas, patyčios, pernelyg didelis spaudimas ir lūkesčiai.

EMOCINIS SMURTAS = BESITĖSIANTIS NETINKAMAS PSICHOLOGINIS ELGESYS

Informacijos nemažai, tad apmąstykite ją. Kitame skirsnyje kalbėsime apie vaikų išnaudojimo pasekmes ir išmoksime nustatyti dažniausiai pasitaikančius išnaudojimo požymius.

Kol kas atlikite *MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTĮ*.

6.1 MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS: Matyti vaikų išnaudojimo atvejai sporte

Tai labai asmeninė užduotis, ją gali būti emociškai sunku atlikti. Norėtume, kad prisimintumėte matytus vaikų išnaudojimo atvejus sporte. Trumpai apibūdinkite, kur tai įvyko, ką matėte, parašykite, kas tame dalyvavo (pvz., vaikai, treneris, tėvai, darbuotojas ir t.t. - be pavardžių), išnaudojimo rūšį (-is).

Kur tai vyko ir ką matėte	Kas dalyvavo	Išnaudojimo rūšis (-ys)

PAPILDOMA INFORMACIJA

Play by the rules – responding to concerns

<https://www.youtube.com/watch?v=dNobocDPXMM>

NSPCC

<https://www.youtube.com/watch?v=VrAwP79Dmn8>

TRT World Chelsea Scandal

https://www.youtube.com/watch?v=tLFMI-E_z6o

Aly Raisman Testimony

<https://www.youtube.com/watch?v=NLVfobsoXhl>

Erasmus+ Project VOICE - Combatting sexual violence in European sport
through the voices of those affected

<https://www.eusa.eu/projects/voice>

Vaikų išnaudojimo požymiai ir padariniai

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Įvadas

Šiame skyriuje apžvelgsime vaikų išnaudojimo padarinius, išmoksime nustatyti labiausiai paplitusius vaikų išnaudojimo požymius bei pastebėti juos laiku.

Pradėkime nuo klausimo apie vaikų išnaudojimo poveikį apskritai. Peržiūrėkite šį trumpą vaizdo įrašą, kurį sukūrė Jungtinės Karalystės Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos organizacija (NSPCC) (arba perskaitykite žemiau pateiktą tekstą):

Vaizdo įrašas: kaip kovoti su vaikų išnaudojimu?
<https://www.youtube.com/watch?v=GXaC6XOUY70>

Kaip kovoti su vaikų išnaudojimu?

Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos organizacija (NSPCC), 2016 m. vasario 24 d.

Turėtume dirbti išvien, kad vaikystė būtų be prievartos. Šiuo metu vidutiniškai du vaikai kiekvienoje klasėje patiria išnaudojimą ar nepriežiūrą. Vaikų išnaudojimas gali pasireikšti įvairiomis formomis: emociniu smurtu, fiziniu smurtu ar seksualiniu išnaudojimu. Vaikų išnaudojimui priskiriama ir nepriežiūra - nesugebėjimas suteikti pakankamai meilės ir dėmesio. Nepriklausomai nuo to, kokia forma jis pasireiškia, žala gali būti neišmatuojama. Tačiau kartu galime tam užkirsti kelią.

Aplinka formuoja mūsų elgesį. Jei tėvai susiduria su tokiomis problemomis, kaip pinigų stoka, alkoholis, narkotikai ar psichikos ligos, jų vaikų gyvenimo pradžia nėra labai lengva. Sunkumai gali lemti vaikų nepriežiūrą ar išnaudojimą, tačiau tam reikia užkirsti kelią. Sakykim, tinkama pagalba reikiamu metu gali padėti šeimai tvarkytis su problemomis ir suteikti vaikams stabilesnę pagrindą po kojomis.

Vaiko išnaudojimas gali sustabdyti vaiko vystymąsi, taip paveikdamas visas vaiko gyvenimo sritis, nes vaikas nebegali daryti to, ką įprastai daro vaikai - susirasti draugų, mokytis, tyrinėti, žaisti.

Suaugęs vaikas gali turėti sunkumų ar problemų, susijusių su santykiais, darbo vieta ar psichine sveikata. Savo ruožtu tai veikia visą visuomenę.

Tačiau visi žinome, kad susitelkusi bendruomenė gali padėti vaikams - kaimynų pagalba, parama mokykloje, globa ar konsultavimas - mes visi galime prisidėti.

Išnaudojimas atima iš vaikų vaikystę. Vietoj to, kad vaikai su jauduliu ir nekantrumu galvotų apie ateitį, jie jaučiasi beverčiai, sugėdinti, išgąsdinti ir vieniši.

Bet niekada nėra per vėlu pakeisti vaikų gyvenimą. Štai kodėl mums reikia BURTIS, kad sukurtume stabilų pagrindą visiems vaikams. Viskas priklauso ir nuo TAVĖS. Nors ir visai nedaug padarę mes galime sukurti saugesnį pasaulį visiems mūsų vaikams.

Štai kodėl mes nenuleidžiam rankų. Prisijunkite prie mūsų, nes kiekviena vaikystė verta, kad dėl jos būtų kovojama.

Vaikų išnaudojimas sporte

Kad ir kaip būtų sunku, peržiūrėkite (perskaitykite) medžiagą apie vaiko išnaudojimo padarinius. Atsargiai - informacija ir liudijimai gali sukristi.

Sukrečiantys Larry Nassar aukų liudijimai
<https://www.youtube.com/watch?v=FHOKNBVoG4M>

Sukrečiantys Larry Nassar aukų liudijimai

"Washington Post", 2018 m. sausio 17 d.

Sausio 16 d. keletas nukentėjusiųjų pradėjo liudyti sportininkų gydytojo Larry Nassar byloje. L. Nassar kaltinamas seksualiai išnaudojęs daugiau nei 140 moterų.

Įrodymų apstu; išnaudojimas gali turėti ilgalaikius ir plataus masto padarinius vaiko vystymuisi ir gerovei.

IŠNAUDOJIMAS GALI TURĖTI ILGALAIKIUS IR PLATAUS MASTO PADARINIUS

Tai gali sukelti psichikos sutrikimus, sumažinti savivertę, sutrikdyti vaiko ugdymą, sukelti priklausomybę nuo narkotikų bei agresyvų ir žiaurų elgesį su aplinkiniais.

Tai dar ne viskas - suaugusieji, kurie buvo išnaudoti vaikystėje, dažniau įvykdo nusikaltimus, todėl patenka į laisvės apribojimo institucijas ir yra labiau linkę į savižudybes.

Vaikų išnaudojimo padariniai:

- Psichiniai sutrikimai
- Sumažėjusi savivertė
- Sutrikusi ugdomoji veikla
- Priklausomybės
- Agresyvus/ žiaurus elgesys
- Nusikalstamumas
- Patekimas į laisvės apribojimo institucijas
- Dažnesnės savižudybės

Vaikų išnaudojimo požymiai

Vaikų išnaudojimo pasekmės yra pražūtingos, todėl treneriai turi būti pasirengę pastebėti bet kokius jo požymius. Nors vieni požymiai yra būdingi visoms išnaudojimo formoms, kai kurie paprastai yra susiję su konkrečiomis išnaudojimo rūšimis.

NEPRIEŽIŪRA

Vaikai, kurie yra neprižiūrėti, gali atrodyti paliegę, nevalyvi, gali būti nuolat pavargę ar alkani ir neturėti draugų.

Vaikų nepriežiūros požymiai. Vaikai:

- Paliegę
- Nevalyvi
- Pavargę
- Alkani
- Sunkiai susirandantys draugų

FIZINIS SMURTAS

Fizinio smurto atveju ženklai yra labiau akivaizdūs - nežinia iš kur nuolat atsirandančios traumos ir mėlynės tokiose vietose, kur atsitiktiniai susižalojimai yra maži tikėtini, pvz., ant skruostų ar šlaunų.

Paprastai šie vaikai nenori, kad jūs susisiektumėt su jų tėvais ir gali būti linkę į agresyvų elgesį ir nekontroliuojamus emocinius protrūkius. Jiems taip pat nepatinka, kai prie jų kas nors prisiartina ar liečia, jie net karštyje dėvi kūną dengiančius drabužius.

Fizinio smurto požymiai:

- Nepaaiškinami nuolat atsirandantys sužalojimai

- Sužalojimai keistose vietose
- Nenoras, kad kas nors susisiektų su jų šeimos nariais
- Emociniai protrūkiai
- Fizinio atstumo laikymasis

SEKSUALINIS IŠNAUDOJIMAS

Kalbant apie seksualinį išnaudojimą, galima paminėti keletą fizinių požymių - skausmą, kraujavimą ir mėlynės, niežėjimą genitalijų srityje. Taip pat dažnai pasireiškia pilvo skausmai ir diskomfortas sėdint ar vaikstant. Kraštutiniais atvejais vaikai gali užsikrėsti lytiniu keliu plintančiomis ligomis, mergaitės - pastoti.

Seksualinis išnaudojimas – fiziniai požymiai:

- Skausmas, kraujavimas
- Diskomfortas genitalijų srityje
- Pilvo skausmai
- Diskomfortas sėdint
- Lytiniu keliu plintančios ligos
- Nėštumas

Emociniai ir su elgesiu susiję seksualinio išnaudojimo požymiai yra labai įvairūs, tačiau štai keletas labiausiai paplitusių: elgesio pokyčiai, baugumas ar uždarumas, šlapinimasis į lovą, žinojimas apie seksualinius potyrius daugiau, nei tokio amžiaus vaikai turėtų, seksualinio pobūdžio komentarai, savęs žalojimas ir netgi bandymai žudyti.

Seksualinis išnaudojimas – emociniai ir su elgesiu susiję požymiai:

- Elgesio pokyčiai
- Baugumas
- Uždarumas
- Šlapinimasis į lovą
- Vaiko amžiui nederamos seksualinės žinios
- Seksualizuotas elgesys
- Savęs žalojimas
- Savižudybė

EMOCINIS SMURTAS

Emocinio smurto požymiai apima kalbos sutrikimus, sulėtėjusį vystymąsi, noro žaisti nebuvimą, baimę klysti, savęs žalojimą ir nenorą, kad būtų susisiepta su tėvais.

Emocinio smurto požymiai:

- Kalbos sutrikimai
- Sulėtėjęs vystymasis
- Nenoras žaisti
- Baimė klysti
- Savęs žalojimas
- Baimė, kad bus susisiepta su tėvais

Svarbu, kad ieškant išnaudojimo požymių būtų kreipiamas dėmesys į požymių visumą, nes atskirai kiekvienas požymis gali turėti alternatyvų paaiškinimą.

Sunku pastebėti išnaudojimo požymius, ir nesitikime, kad perskaitę šį skirsnį sugebėsite tai padaryti. Atlikite toliau pateiktą *MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTĮ* - paieškokite papildomos medžiagos ar kursų šioje srityje, kuriuos organizuoja nacionalinės institucijos, federacijos ar kitos atitinkamos organizacijos. Tačiau būkite budrūs dirbdami su vaikais.

Kitame skirsnyje aptarsime struktūras ir protokolus, naudojamus vaikų išnaudojimo prevencijai sporto srityje.

Dėkojame, kad skaitote ir rūpinatės vaikų gerove.

6.2 MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS: Vaikų apsauga jūsų šalyje/ gyvenamojoje vietovėje

Ši užduotis padės suprasti jūsų, kaip trenerio, darbo aplinką iš vaikų saugumo užtikrinimo perspektyvos. Norėtume, kad išsianalizuotumėte įvairių lygmenų institucijų vaikų saugumo užtikrinimo sporte politiką ir tvarką.

Vietovė	Organizacija / Politika (Interneto nuoroda)	Atsakingas asmuo (el. paštas /tel. nr.)	Pastabos
Nacionalinis - vyriausybini lygmuo			
Nacionalinis – sporto sektoriaus lygmuo			
Nacionalinė valdymo institucija			
Regioninis lygmuo (atitinkamai)			
Klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės lygmuo			

PAPILDOMA INFORMACIJA

Papildoma vaizdo medžiaga:

Childline – It follows me around

<https://www.youtube.com/watch?v=pLaHfZgSOYY>

RA Dickey Story

<https://www.youtube.com/watch?v=5-PuJiPfrJ0>

5 live 'surviving abuse in sport'

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2016/surviving-abuse-bbc-5-live-broadcast/>

My magic sports kit

https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=Hgi1ole4BB0

CPSU Intro to S&P

<https://thecpsu.org.uk/resource-library/2013/safeguarding-in-sport-is-everybodys-business-an-introduction-to-safeguarding-children-and-young-people-in-sport/>

What can we do about child abuse?

<https://www.youtube.com/watch?v=GXaC6XOUY70>

6 skyrius – 3 skirsnis

Vaikų išnaudojimo prevencija sporto srityje

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Įvadas

Neįmanoma visiškai užkirsti kelią vaikų išnaudojimui sporte, tačiau klubai ir juose dirbantys treneriai privalo įdiegti sistemas ir mechanizmus rizikai sumažinti. Atminkite - geriausias būdas užtikrinti vaikų saugumą sporte yra sukurti gerą pedagoginį klimatą.

Šiame skirsnyje aptarsime keletą labiausiai paplitusių vaikų saugumo užtikrinimo sporte priemonių.

Atėjo laikas paaiškinti skirtumą tarp vaikų saugumo užtikrinimo ir apsaugos. Grįžkime prie UNICEF tarptautinių vaikų saugumo užtikrinimo sporte gairių ir pažvelkime į pateiktus apibrėžimus:

Saugumo užtikrinimas

Saugumo užtikrinimas – tai veiksmai, kurių imamasi, kad VISI vaikai būtų saugūs dalyvaudami sporto klubų veiklose.

Vaikų apsauga

Vaikų apsauga – veiksmai, kurių reikia norint apsaugoti KONKREČIUS vaikus, kuriems gresia pavojus arba kurie jau yra nukentėję.

Paprastiau kalbant, saugumo užtikrinimas yra susijęs su prevencija, o apsauga - su nukentėjusių vaikų identifikavimu ir žalos taisymu. Toliau pateikiamas vaizdo įrašas yra apie vaikų saugumo užtikrinimą. Apie vaikų apsaugą sporto srityje bus kalbama kitame skirsnyje.

Kalbant apie saugumo užtikrinimą, t.y. visų būtinų priemonių, kad būtų sumažinta žalos vaikams rizika, ėmimąsi, yra keturi pagrindiniai aspektai:

- 1) Švietimas
- 2) Tikrinimas
- 3) Saugumo užtikrinimo ir vaikų apsaugos politika ir protokolai
- 4) Rizikos vertinimas

1. Švietimas:

Laiko ir išteklių skyrimas, kad patys vaikai, jų tėvai, treneriai ir institucijų darbuotojai žinotų apie galimas rizikas ir gebėtų imtis veiksmų joms kilus. Pavyzdžiui, Jungtinėje Karalystėje Vaiko apsaugos sporto srityje organizacija pateikia keletą puikių vaizdo įrašų. Peržiūrėkite pavyzdį, skirtą tėvams ir treneriams (ir (arba) perskaitykite vaizdo įrašo tekstą).

Mano stebuklingoji sportinė apranga - aš dalyvauju varžybose, ne jūs
https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=Hgi1ole4BB0

Mano stebuklingoji sportinė apranga - aš dalyvauju varžybose, ne jūs

NSPCC, medžiaga atnaujinta 2013 m. spalio 7 d.

Šiame vaizdo įrašė rodomi keli vaikai, užsiiminėjantys sportu skirtingose sporto šakose, kurie apibūdina tėvų/ žiūrovų elgesį jiems rungtyniaujant. Jie įvardija daugybę blogų suaugusiųjų elgesio pavyzdžių ir pasakoja apie tai, kokią neigiamą įtaką tai daro jiems. Po to vaikai kalba apie gerą tėvų/ žiūrovų elgesį.

Mano sportinė apranga yra stebuklinga. Ir mano. Iš tikrųjų mes visi turime stebuklingą sportinę aprangą. Galbūt manote, kad apranga yra paprasta, tačiau kai apsivelkame ją, prasideda stebuklai.

Galime papasakoti, kodėl apranga stebuklinga. Ji nepadedą mums bėgti greičiau, plaukti geriau ar pelnyti daugiau taškų. Tiesą pasakius, apranga mums visai nepadedą! Tad kodėl ji yra stebuklinga? Na, kai mes jos nevilkime, suaugusieji, su kuriais susitinkame, maloniai ir pagarbiai su mumis elgiasi - pavyzdžiui, per treniruotes arba prieš prasidedant varžyboms. Jie nesitiki pernelyg daug ir jei padarome klaidą - nieko baisaus.

Bet kai mes apsivelkame savo sportinę aprangą ir prasidedą varžybos, pradeda dėtis keisti dalykai. Atrodo, kad mes tapome vyresni - daug, daug vyresni. Suaugusieji stebėdami mus šaukia. Jie keikiasi. Jie elgiasi su mumis taip, tarsi mes jau daugelį metų žaistume ir labai supyksta, kai padarome klaidą. Jie dažnai taip supyksta, kad šaukia ant teisėjo ir vienas ant kito, ir kartais net susimuša. Kovos vyksta tarp tėvų, trenerių, teisėjų ir netgi jaunų žaidėjų, tokių, kaip mes. Kai kuriose rungtynėse viskas taip blogai, kad turi įsikišti policija. Tai baisu. Man gėda. Aš nebenoriu žaisti. Tai labai blogas pavyzdys. Noriu mesti sportą. Blogiausia, kad tie suaugusieji - rungtyniaujančių vaikų tėvai.

Kai kurie jaunuoliai metė sportą dėl tos stebuklingosios sportinės aprangos galių. Ta apranga verčia tėvus daryti mums spaudimą. Jie tikisi, kad žaisime kaip sporto žvaigždės. Viskas, ko jie nori - pergalė. Stebuklas nužudo džiaugsmą.

Padėkite mums išsklaidyti tą blogąją magiją. Prisiminkite, kad tai mūsų varžybos, ne jūsų. Džiaukitės mumis - mes labai stengiamės. Drąsinkite visus - ne tik savo vaikus. Palaikykite trenerius ir teisėjus. Smagiai leiskite laiką stebėdami varžybas ir leiskite tą patį daryti mums.

2. Tvirtas ir griežtas tikrinimo procesas:

Antroji labai svarbi sporto klubų strategija - turėti tvirtą ir griežtą visų asmenų, glaudžiai bendradarbiaujančių su vaikais (trenerių, komandos vadovų, gydytojų, vairuotojų ir kt.), įdarbinimo ir atrankos procedūrą. Kai kuriose šalyse patikrinimo procesas yra būtinas ir žmonės, norintys dirbti su vaikais, tikrinami policijos pareigūnų. Jūs galite tiesiog paprašyti rekomendacijų iš kelių šaltinių ir užduoti kandidatams klausimus, susijusius su šia sritimi atrankos pokalbio metu.

3. Saugumo užtikrinimo ir vaikų apsaugos politika ir protokolai:

Trečiasis ir labai svarbus būdas užtikrinti, kad vaikai sporto srityje būtų saugūs, yra aiški sporto klubo saugumo užtikrinimo ir apsaugos politika, struktūros ir protokolai. Dabar dauguma federacijų turi nacionalinį arba regioninį vaikų apsaugos darbuotoją, kuris suteikia reikalingą informaciją. Taip pat yra parengtos gairės ir šablonai, kuriais galite pasinaudoti.

Tokios organizacijos, kaip UNICEF arba JK Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos organizacija tikrai turi šiuos dokumentus. Vėliau šiame skirsnyje bus kalbama apie pranešimų protokolus. Galite pasižiūrėti *Mokymosi vadove* pateiktas šaltinių nuorodas bei trumpą vaizdo įrašą apie trenerio ar sporto klubo atsakomybes.

Klubų ir organizacijų atsakomybės

https://www.youtube.com/watch?time_continue=18&v=wzP6w03NM_s

Klubų ir organizacijų atsakomybės

NSPCC, 2009 m. gegužės 1 d.

Pasakotojas: Visos organizacijos - nuo vietos valdžios institucijų iki mažesnių sporto klubų privalo saugoti vaikus visose vykdomose veiklose.

Fonas: Žmonės susirinkime, sėdintys aplink stalą.

Pirmininkas: Gerai, kitas klausimas yra vasaros programos, kurias visi turite prieš save.

Visi: Taip.

Pirmininkas: Tony matau, kad jūs siūlote nuodugnai peržiūrėti šių metų vasaros veiklos programos saugumo užtikrinimo planavimą. Ar mums netinka praėjusių metų planas? Manau, viskas buvo labai gerai.

Vyras Nr. 2: Sutinku, manau, kad praėjusiais metais visi buvo labai patenkinti.

Tony: Ne, ne, mes turime užtikrinti, kad šiemet būtų laikomasi visų taisyklių.

Vyras Nr. 2: Kodėl?

Tony: Šiais metais turime imtis griežtesnių vaikų apsaugos priemonių.

Vyras Nr. 2: Baik - tiesiog turėsime daug papildomo darbo. Tai vis tos sveikatos ir saugos nesąmonės.

Tony: Jei pamenate, praėjusiais metais vienas iš tėvų pranešė, jog mūsų skyriaus savanoris buvo baustas už seksualinius nusikaltimus.

Vyras Nr. 2: Tai buvo vienkartinis atvejis.

Tony: Tai galėjo virsti didžiule nelaime vaikams ir mums, kaip organizacijai, nes mes nuodugnai visų nepatikrinome. Labai svarbu, kad būtų imtasi priemonių, apsaugančių ne tik vaikus, bet ir tėvus, darbuotojus, valdybą, ir mus, kaip vietos valdžios instituciją.

Vyras Nr. 2: Na, aš taip nemanau. Man atrodo, kad tu tiesiog nori mus paversti socialiniais darbuotojais.

Tony: Prisiminkite paskutinį supažindinimą su saugumo užtikrinimu sporto srityje. Dabar vadovybė yra atskaitinga, o tai reiškia, kad mes dabar esame atskaitingi. Mūsų pareiga yra tuo pasirūpinti.

Vyras Nr. 2: Jau sakiau – daug papildomo darbo.

Tony: Mums nereikia visko kurti patiems. Apskrities sporto bendrija pateikė daug informacijos, šablonų ir rekomendacijų, kuriomis galime pasinaudoti.

Pirmininkas: Tiesą sakant, aš sutinku su Tony, turime tą padaryti. Gerai, Tony, gal galėsi atsinešti medžiagos į kitą susisrinkimą? Tada apsvarstysime. Taip? Gerai.

Pasakotojas: Visos sporto organizacijos ir klubai privalo rūpintis vaikais ir jaunais žmonėmis; jie gali būti teisiškai atsakingi už sportuojančius vaikus ir renginius, kuriuose vaikai dalyvauja. Turite užtikrinti, kad būtų sukurta tinkama politika ir procedūros darbuotojų ir savanorių įdarbinimui ir mokymui bei pranešama kilus nesklandumams.

4. Rizikos vertinimas:

Ketvirtoji ir paskutinė svarbi strategija apima išsamų rizikos vertinimą sportinės veiklos ar treniruočių metu. Kaip treneris, turėtumėte žinoti visas galimas rizikas - pavyzdžiui, skendimas plaukimo metu ar smegenų sukrėtimas žaidžiant regbį. Jūs taip pat turėtumėte sugebėti nustatyti ir sumažinti kitas rizikas, kurios gali būti labiau susijusios su treniruočių sąlygomis arba pačiais sportuojančiais. Pavyzdžiui, karščio ar šalčio poveikis, jei treniruojate lauke, slidžios dangos arba žinojimas, kad vaikas yra kurčias ir saugos nurodymai turi būti pateikiami tam tikru būdu.

Visa tai turėtų būti jūsų rizikos vertinimo protokolo dalis. Rizikos vertinimo metu turėtumėte nustatyti visus galimus pavojus ir įvertinti juos pagal tikimybę ir rimtumą. Tada turite parengti planus, kaip sumažinti riziką ir ką daryti, atsitikus nelaimei.

Vaikų saugumas – neįkainojamas

Galbūt manote, kad viso to per daug, bet vaikų saugumas yra neįkainojamas. Primygtinai rekomenduojame prieš pradėdami treniruoti baigti saugumo užtikrinimo ir apsaugos, rizikos vertinimo ir pirmosios pagalbos kursus, ypač jei būsite pats atsakingas už treniruotes.

Patikrinkite valdžios/ federacijos ar vietinės valdžios / sporto bendrijos kursų pasiūlą

Šiuos kursus paprastai rengia nacionalinė valdžios institucija/ federacija arba vietinė valdžia. Sužinosite daug naudingų dalykų, kuriuos galėsite naudoti ir ne treniruočių metu! Dabar daugelyje organizacijų šie kursai privalomai norint dirbti su vaikais. Taip ir turi būti!

Jau šį tą žinote apie vaikų saugumo užtikrinimą sporto srityje. Įvykdysite **ASMENINĘ UŽDUOTĮ TRENERIUI** - patikrinkite savo klubą/ mokyklą/ bendruomenės grupę.

Kitame skirsnyje aptarsime, ką daryti, jei įtariame ar sužinome apie vaikų išnaudojimo atvejį savo aplinkoje.

6.3 ASMENINĖ UŽDUOTIS TRENERIUI: Turimi ištekliai ir mokymai

Susiraskite papildomos medžiagos apie saugumo užtikrinimą ir vaikų apsaugą, kurią pateikia šalies / regiono valdžios institucijos ar federacijos ar bet kurios kitos atitinkamos organizacijos; raskite, kas dokumentuose sakoma apie vaikų išnaudojimo rūšis ir požymius; suraskite, kokie mokymai yra siūlomi ir nustatykite jums patogias mokymų datas.

Ištekliai
Nacionalinės vaikų apsaugos gairės ir/arba nacionalinės valdžios institucijos/ federacijos saugumo užtikrinimo gairės
Vaikų išnaudojimo rūšys ir požymiai
Informacija/ patarimai, susiję su vaikų išnaudojimo požymiais
Mokymai
Mokymai apie vaikų apsaugą ir saugumo užtikrinimą, kuriuos organizuoja šalies ar regiono sporto sektoriaus organizacijos ar jūsų nacionalinės valdymo institucijos/ federacijos
Patogios mokymų datas:
Kita

6 skyrius – 4 skirsnis

Ką daryti susidūrus su vaikų išnaudojimu

SVARBU

Vaikų saugumo užtikrinimas sporte, nors ir svarbus kiekvienoje šalyje, remiasi skirtinga gerąja patirtimi/ teisine sistema, galiojančia toje šalyje. Siūlome peržiūrėti konkrečius jūsų šalyje taikomus įstatymus, politikos normas ir procedūras. Susipažinkite ir su informacija ir patarimais, kuriuos teikia nacionalinė valdymo Institucija sporto sektoriuje/ federacija.

Čia pateikiamos BENDROSIOS GAIRĖS. Jos grįstos UNICEF vaikų saugumo užtikrinimo sporte gairėmis.

Daugiau informacijos: <https://www.unicef.org.uk/sport-for-development/safeguarding-in-sport/>

TOK saugos priemonių rinkinys:
https://d2g8uwgn11fzhj.cloudfront.net/wp-content/uploads/2017/10/18105952/IOC_Safeguarding_Toolkit_ENG_Screen_Full1.pdf

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Įvadas

6 skyrius padėjo suprasti, kas yra saugumo užtikrinimas ir vaikų apsauga sporte. Deja, nepaisant visų pastangų, gali tekti susidurti su vaikų išnaudojimu, todėl šiame skirsnyje paaiškinsime, ką daryti atsitikus nelaimei. Vėlgi, norime priminti, kad, jei nuolat dirbate su vaikais, turėtumėte baigti kursus, susijusius su šiuo klausimu.

Kalbant apie vaikų apsaugą, galite atsidurti dviejose pozicijose.

1. Jums išsipasakojama: vaikas, kitas dalyvis ar suaugęs asmuo gali kriptis į jus prašydamas pateikti kam nors kaltinimą arba padėti kažką išsiaiškinti.

2. Jums kyla įtarimas: jūs patys galite įtarti, kad kažkas ne taip su vaiku, kitu treneriu ar tėvais.

Paskirtas vaikų apsaugos darbuotojas ir pranešimas

Kitas jūsų žingsnis yra gyvybiškai svarbus. Kiekviena organizacija ar klubas privalo turėti **paskirtą vaikų apsaugos darbuotoją** ir **aiškias veikimo bei pranešimo teikimo procedūras**. Kiekvienas klubo darbuotojas turi būti informuotas apie vaikų apsaugos darbuotoją ir procedūras.

Jei tokio darbuotojo jūsų sporto klube nėra, **NUSTOKITE** skaityti šį skirsnį **DABAR** ir paskambinkite klubo direktoriui, kad išsiaiškintumėte. Jei jūsų klubas neturi vaikų apsaugos darbuotojo ir nustatytų procedūrų, tą reikėtų ištaisyti **NEDELSIANT!**

Ką daryti: pavyzdžiai

Norėdami suprasti, ką turėtumėte daryti šiose situacijose, peržiūrėkite šiuos du trumpus vaizdo įrašus (ir/ arba perskaitykite žemiau esančius tekstus). Pirmojoje dalyje kalbama apie situaciją, susijusią su fiziniu smurtu, o antroji - su seksualine prievarta.

CPSU – Fizinis smurtas

https://www.youtube.com/watch?time_continue=150&v=SbkkJGNyVwU

NSPCC – Vaikų saugumo užtikrinimas sporte – Ką daryti susidūrus su fizinio smurto atveju

Paskelbta 2009 m. balandžio 29 d.

Ką jūsų komanda ar sporto klubas daro susidūręs su fizinio smurto atveju? Šie patarimai turėtų padėti visiems, užsiimantiems sportine veikla su vaikais ir jaunais žmonėmis - treneriams, savanoriams, veiklos organizatoriams, valdymo komitetams, sportuojantiems ir tėvams. Mūsų tikslas - užtikrinti, kad vaikai ir jaunimas dalyvautų sportinėje veikloje aplinkoje, kuri vaikų gerovei teikia pirmenybę, kad vaikai galėtų būti saugūs, mėgautis ir siekti gerų rezultatų.

Pasakotojas: Svarbu atsakyti į visus susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su prievarta prieš vaikus, ir žinoti, į ką kreiptis patarimų ir kaip pranešti apie šias problemas. Pažvelkime, kas gali kelti susirūpinimą.

Treneris: Gerai. Nagi. Paskubėkit. Persirenkit. Gerai. Eikit. Lizzie, priek trumpam. Ar gali parodyti savo ranką? Ar tai mėlynė?

Lizzie: Taip.

Treneris: Ji gana didelė, kaip ji atsirado?

Lizzie: Praėjusią savaitę buvo mano gimtadienis, gavau labia geras pačiūžas. Porą kartų nukritau. Nieko tokio, pačiūžos man labia patinka.

Treneris: Gal reikėtų paprašyti mamos ar tėčio, kad nupirktų apsaugas.

Lizzie: Taip, jie apie tai jau kalbėjo.

Treneris: Tai gerai. Reikia, kad kitose varžybose būtum geros formos.

Lizzie: Taip.

Treneris: Gerai.

Pasakotojas: Natūralu, kad treneris užduoda keletą paprastų klausimų, pavyzdžiui, kas atsitiko ar kaip tai įvyko. Dabar pažvelkime į situaciją, kuri turėtų kelti susirūpinimą.

Treneris: Gerai. Nagi. Paskubėkit. Persirenkit. Gerai. Lizzie, priek trumpam. Tau viskas gerai?

Lizzie: Taip.

Treneris: Gerai jautiesi? Tikrai? Kas tai? Mėlynė? Ji didelė, kaip ji atsirado?

Lizzie: Aš... aš vakar pargriuvau mokykloje.

Treneris: Kaip tai atsitiko?

Lizzie: Nežinau.

Treneris: Nežinai, kaip tai atsitiko. Nenori papasakoti man. Blogai.

Pasakotojas: Veiksniai, kurie turėtų kelti susirūpinimą:

- Mėlynės ant veido, nugaros, pilvo, rankų, sėdmenų ir ausų
- Kelios mėlynės vienoje vietoje
- Mėlynės, kurios yra tokios pačios formos arba turi įspaudą

- Painiojimasis pasakojant, kaip atsirado sužeidimai
- Vaiko elgesio pokyčiai
- Nesutarimas su aplinkiniais

Svarbu prisiminti, kad ne jūsų pareiga yra iširti ar rasti įrodymų, tačiau jūsų pareiga yra pranešti. Ir, be abejo, klubas turėtų turėti aiškią reakavimo į tokius kylančius klausimus procedūrą.

CPSU Seksualinis išnaudojimas

<https://www.youtube.com/watch?v=Pi80plpJyyQ>

NSPCC – Vaikų saugumo užtikrinimas sporte – Ką daryti susidūrus su seksualinio išnaudojimo atveju

Paskelbta 2009 m. balandžio 29 d.

Ką jūsų komanda ar sporto klubas daro susiduręs su seksualinio išnaudojimo atveju? Šie patarimai turėtų padėti visiems, užsiimantiems sportine veikla su vaikais ir jaunais žmonėmis - treneriams, savanoriams, veiklos organizatoriams, valdymo komitetams, sportuojantiems ir tėvams. Mūsų tikslas - užtikrinti, kad vaikai ir jaunimas dalyvautų sportinėje veikloje aplinkoje, kuri vaikų gerovei teikia pirmenybę, kad vaikai galėtų būti saugūs, mėgautis ir siekti gerų rezultatų.

Pasakotojas: Gali būti sunku reaguoti į pranešimą ar įtarimus, išsakytus vaiko. Tačiau kai kalba eina apie išnaudojimą, negali kilti jokių abejonių, kaip reaguoti.

Pirmas treneris: Kaip praėjo treniruotė?

Antras treneris: Neblogai, tiesą pasakius. Žinai Janet, kuri yra vaikų iki 15 metų komandoje?

Pirmas treneris: Taip, gera maža plaukikė.

Antras treneris: Pora mergaičių su manimi kalbėjo apie ją. Janet pasakė, kad jos mamos naujas draugas kvailioja su jos jaunesniu broliu.

Pirmas treneris: Ką konkrečiai jos papasakojo?

Antras treneris: Jis stengėsi paliesti jo užpakalį, pabučiuoti ir panašiai. Mergaitės buvo pasipiktinusios. Nori, kad aš kažką daryčiau, bet aš nežinau, ką. Galbūt turėtume pasiaiškinti, pasikalbėti su mama. Aš net nesu tikras, ar tai mūsų reikalas.

Pirmas treneris: Gerai, kad pasakei. Yra nustatyta tvarka, kaip elgtis susidūrus su tokiomis situacijomis.

Antras treneris: Tai ką daryti?

Pirmas treneris: Reikia pranešti tokius atvejus tiriantiems asmenims.

Antras treneris: Policijai?

Pirmas treneris: Arba socialinei darbuotojai. Reikia užpildyti įvykio ataskaitos formą - tiksliai užrašyti, kas atsitiko, kas ką pasakė ir taip toliau. Aš paskambinsiu.

Antras treneris: Gerai.

Pasakotojas: Svarbu nedelsiant sureaguoti į bet kokį pranešimą ar įtarimus keliantį teiginį. Turėkite raštu išdėstytą situaciją (kas buvo pasakyta), pageidautina užpildytą savo klubo ar organizacijos įvykio ataskaitos formą ir nedelsdami praneškite apie tai policijai, vaikų socialinės rūpybos skyriui ar socialinėms tarnyboms laikydamiesi klubo nustatytų procedūrų.

Santrauka: ką daryti

Trumpas sąrašas veiksmy, kurių reikėtų imtis susidūrus su vaikų apsaugos klausimais (atminkite, kad jūsų šalyje/ vietovėje gali būti numatyta tam tikra tvarka):

- 1. Išlikite ramūs:** Išlikite ramus, ypač jei į jus kreipiasi vaikas.
- 2. Užtikrinkite:** Užtikrinkite asmeniui, kuris jums pasitiki, kad jis teisingai elgiasi, pasitikėdamas jums ir kad jūs rimati į tai žiūrite.
- 3. Būkite sąžiningi dėl konfidencialumo:** Įsitinkite, kad asmuo supranta, jog siekiant pagalbos jums gali tekti pasidalinti informacija su kitais žmonėmis.
- 3. Užduokite klausimų, bet ne per daug:** klauskite, jei reikia paaiškinimo, bet neužduokite per daug klausimų.
- 4. Klausykitės ir prisiminkite:** Klausykitės ir prisiminkite kiek įmanoma daugiau informacijos, nes ją turėsite pateikti rašydami pranešimą.
- 6. Nesikalbėkite:** Nesikreipkite į įtariamąjį.
- 7. Praneškite:** Praneškite apie incidentą sporto klubo rūpybos ar vaikų apsaugos darbuotojui.
- 8. Jei kyla pavojus, kreipkitės į policiją:** Esant ekstremalioms aplinkybėms, kai vaikas susiduria su tiesiogine rizika, kreipkitės į policiją ar socialines tarnybas ir pabūkite su vaiku iki jų atvykimo.

Atminkite - **privalote kuo atidžiau klausyti**, kad galėtumėte pateikti informaciją vaikų apsaugos darbuotojui. Jie susisieks su tėvais ir atitinkamomis institucijomis. Leiskite dar kartą priminti: **jūsų užduotis nėra išspręsti problemą ar susidoroti su smurtautoju.**

Kiti treneriai/ savanoriai

Ypatingas atvejis yra kai įtarimą sukelia kitas jūsų sporto klubo treneris ar savanoris. Pranešimo teikimo procesas yra panašus, tačiau paskesni veiksmai gali skirtis. Turite informuoti sporto klubo rūpybos darbuotojus. Jie ištirs įvykį ir nuspręš, ar jis rimtas ir būtina susisiekti su atitinkamomis institucijomis, ar tai yra tik netinkamas elgesys, kuris gali būti pataisytas įspėjus ar įpareigojus asmenį baigti tam tikrus kursus.

Tikimės, kad šiame skirsnyje pateikta informacija buvo naudinga ir dabar jau žinote, ką daryti, susidūrus su galimu vaiko išnaudojimo atveju. Kitame skirsnyje aptarsime kitą labai svarbią temą: kaip turėtų apsisaugoti treneriai.

Atlikite *MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTĮ*.

6.4 MOKYMOSI VADOVO UŽDUOTIS: Scenarijai ir atvejų analizė

- Nuosekliai peržiūrėkite 1 ir 2 scenarijus, 1 ir 2 atvejų analizes.
- Paskirtoje vietoje parašykite, kokių veiksmų, jūsų nuomone, reikėtų imtis
- Galėsite grįžti prie savo siūlomų veiksmų po to, kai įrašė pamatysite, kokie veiksmai rekomenduojami
- Palyginkite savo siūlomus veiksmus su rekomenduojamais, pasižymėkite, ką sužinojote iš scenarijaus/ atvejų analizės

(Scenarijai ir atvejų analizės paimti iš „**Sport Ireland**“ Etikos skyriaus mokymų apie saugumo užtikrinimą ir atitinka Airijos teisės aktus).

1 scenarijus:

Jūsų sporto klube yra devynerių metų berniukas. Jo šeima vietiniams yra gerai žinoma; tėvas - vietinio banko skyriaus vadovas, mama - kompiuterių kompanijos personalo vadybininkė. Abu tėvai užsiima visuomenine veikla ir daug dirba. Jūs pastebėjote, kad berniukas pastaruoju metu niekuo nebesidomi ir atrodo nelaimingas.

Šiandien tėvas stebėjo rungtynes, o berniukas nepataikė į vartus. Pasibaigus žaidimui, tėvas išvadino berniuką visokiais žodžiais. Jūs matote, kad jiems atsisėdus į automobilį tėvas stipriai suduoda vaikui į galvą.

- Kaip jūs elgtumėtės šioje situacijoje?
- Kokiu būdu būtų lengviau išspręsti situaciją?

Rekomenduojami veiksmai:

- Pasikalbėti su sporto klubo vaikų apsaugos darbuotoju/ atsakingu asmeniu
- Įrašyti įvykį
- Rasti būdų neformaliai pasikonsultuoti
- Pažiūrėti Elgesio kodeksą, ką galima ir ko negalima daryti laikantis sporto klubo politikos

2 scenarijus:

12 metų mergaitė, vardu Mary, lanko jūsų sporto klubą. Pastebėjote, kad pastaruoju metu ji labai išblyškusi ir pavargusi. Kartais ji labai išsiblaškiusi, dėvi šviesius šortus ir marškinėlius ir atrodo sušalusi. Paskutinės treniruotės metu pastebėjote, kad mergaitę erzino kiti vaikai sakydami, kad nuo jos sklinda nemalonus kvapas.

- Kokios mintys kyla pirmiausiai?
- Ką jūs darytumėte?
- Su kuo tai galėtumėte aptarti?

Rekomenduojami veiksmai:

- Gali būti, kad mergaitė nesirūpinama; gali būti ir kitaip
- Pakalbėti su vaiku
- Pakalbėti su tėvais
- Užrašyti savo pastebėjimus

Atvejo analizė 1: Briano istorija

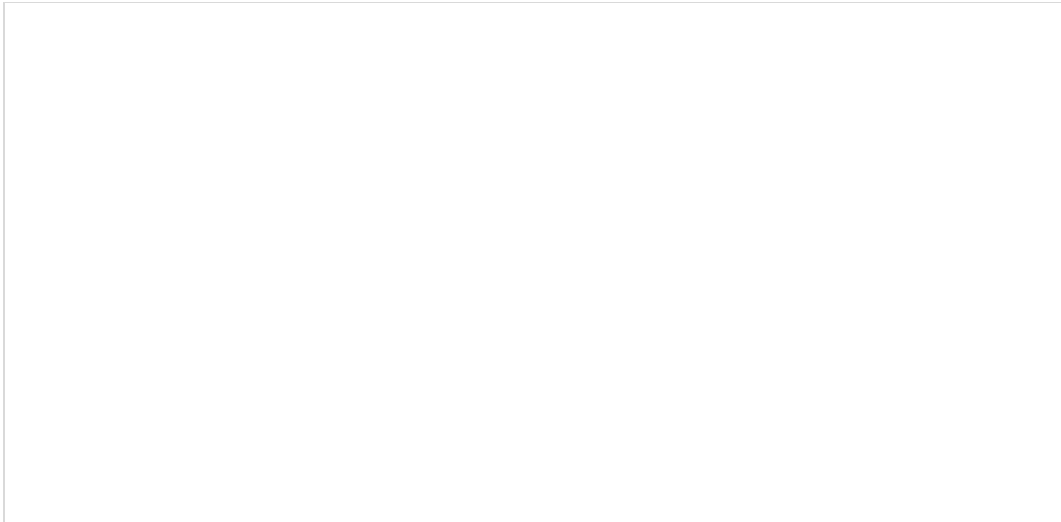
11 metų amžiaus Brianas pasakė savo mamai, kad visi jo draugai sportuoja ir kad jis labai norėtų patekti į lygą. Briano patirtis sporte iki tol apsiribojo kiemo žaidimais, tačiau likus keletui savaitių iki atrankos jis kiekvieną dieną treniravosi su tėčiu, stengdamasis patobulinti savo gaudymo ir mėtymo įgūdžius. Atrankos dieną jo sunkus darbas atsipirko ir jis pateko į komandą. Vaikas labai nudžiugo, kai treneris paskambino tėvams ir pranešė apie tai. Kelias kitas savaites Brianas gyveno ir kvėpavo sportu.

Dėl to, kad neturėjo didelės patirties, Brianą, kaip ir daugelį kitų komandos vaikų, treneriai paskyrė atsarginiu. Briano komandoje tai reiškė, kad jis sulaukė mažai dėmesio, kol treneris dirbo su labiau patyrusiais žaidėjais, su kurių pagalba buvo galima lamėti varžybas. Nepaisant to, Briano entuziazmas nedingo. Jis dalyvavo visose treniruotėse ir stengėsi iš visų jėgų. Ir nors sezono viduryje jam vis dar nebuvo leista žaisti nė vienoje varžybose, mama jį skatino sakydama, kad sporte reikia tiesiog labai stengtis, nes tai yra svarbiausias tikslas.

Tačiau galų gale Brianas pradėjo klausti savęs, kokia nauda eiti į treniruotes kiekvieną dieną ir atiduoti visą save, kai atrodo, visas sezonas praeis be mažiausios galimybės parodyti, ko pasiekė sunkiu darbu. „Kodėl treneris man nesuteikia progos?“, klausė jis savo mamos. Ji nežinojo, ką atsakyti, nes nesuprato, kodėl treneris verčia vaikus sunkiai dirbti, bet nesuteikia jiems galimybės žaisti. Vieną dieną ji nusprendė paklausti trenerio, kodėl tiek daug jo žaidėjų niekada nepatenka į žaidimą. „Tai neteisinga kitų vaikų atžvilgiu“, paaiškino jis. „Jie dirba siekdami būti nugalėtojų komandoj. Kai jie išžaidžia, daro viską, kad laimėtume. Tai - ir mano darbas. Jei leisčiau žaisti ne tik geriausiems žaidėjams, mes pralaimėtume, o tai nuliūdintų visus. Vaikai nori žaisti nugalėtojų komandoje.“

Sezono pabaigoje Briano treneris pažadėjo suteikti jam galimybę šeštadienį žaisti. Visa šeima susirinko stebėti rungtynes, bet jų pabaigoje tapo aišku, kad žaisti Brianui neteks. Briano mama kreipėsi į trenerį, kuris paaiškino, jog jis tikėjosi lengvos pergalės, nes jų priešininkai buvo vieni iš silpniausių lygoje. Kadangi taškų skirtumas buvo nedidelis, treneris nenorėjo rizikuoti ir pralaimėti varžybas žaidžiant Brianui. Brianas po šio incidento labai nusiminė, nevalgė ir nekalbėjo su niekuo dienų dienas. Jo tėvai kreipėsi į specialistus, kurie padėjo Brianui susidoroti su šia patirtimi. Brianas niekada nebesportavo.

Ką jūs būtumėte daręs ir kodėl?

Aptarimas ir veiksmai

Treneris buvo kaip daugybė kitų trenerių, kuriems viskas paprasta - jie galvoja apie pergales ir tiksliai žino, ką daryti. Bet jei kalba pasisuka apie teigiamas emocijas, kurias turėtų kelti sportas visiems vaikams, viskas tampa sudėtingiau. Lengviau eiti žinomu keliu ir tiesiog vesti komandą į pergales tikint, kad pergalė yra vienintelis dalykas, kurio vaikai nori. Daugelis trenerių mano, kad vaikams pakanka sėdėti ant suolo, nes jie laimingi tiesiog būdami nugalėtojų komandos dalimi. Tačiau tyrimai parodė, kad 78 proc. vaikų mieliau žaistų pralaiminčioje komandoje, nei sėdėtų ant laimėjusios komandos suolo. Be to, daugelis trenerių yra vertinami pagal rezultatus ir patiria spaudimą „laimėk ir būk paaukštintas“, o ne pagal tai, kokie patenkinti ar nepatenkinti yra žaidėjai.

Briano istorija yra panaši į daugybę pasakojimų apie vaikystės patirtis, susijusias su sportu. Jei vaikai mums sako, kad buvo prasivardžiuojama, jie buvo įžeidinėjami, išnaudojami ir verčiami žaisti susižeidus, mes vystome neigiamą požiūrį į sportą ir fizinį aktyvumą. Dėl to vaikai nusprendžia mesti sportą tame amžiuje, kai sportas jų gyvenime labiausiai reikalingas. Jei suaugusieji nevertina vaikų dėl to, kad jie neturi ypatingų gabumų sporte, arba dėl to, kad padarė klaidą, pvz., prarado kamuolį, ko mes juos mokome? Kokio elgesio galime tikėtis iš jų ateityje?

Ši atvejo analizė bus nagrinėjama iš 2 perspektyvų: a) vaiko b) suaugusiųjų. Tai turėtų padėti išsiaiškinti, ką daryti, kad vaikai galėtų saugiai ir smagiai sportuoti.

Klausimai suaugusiesiems:

- *Klubo vadovui: ką daryti, kad tokie, kaip Brianas, nepaliktų sporto klubo?*
- *Tėvams: Ko tikimės iš sporto klubo?*
- *Treneriui: Kokia yra klubo filosofija?*
- *Vaikui: Ką turėčiau daryti?*

Įdarbinimas:

- Koks buvo įdarbinimo procesas?
- Ar įdarbinimo proceso metu buvo pasirašytas taisyklių sąvadas?
- Ar buvo oficialus priėmimas į klubą?
- Ar treneris dalyvavo mokymuose?
- Ar jis visuomet dirbo vienas, ar turėjo pagalbininką?
- Kokia buvo klubo darbuotojų priežiūros politika?

Elgesio kodeksas:

- Ar treneris pasirašytinai susipažino su Elgesio kodeksu?
- Ar kas nors stebėjo, kaip treneris laikosi elgesio taisyklių?
- Ar treneris dalyvavo mokymuose?
- Ar jis žinojo apie drausmines procedūras pažeidus kodeksą?

Bendrosios gairės:

- Kokie buvo priežiūros rodikliai?
- Kiek tėvai buvo įtraukti į procesą?

Klausimai vaikui:

- Kodėl Brianas metė sportą?
- Brianas niekada nebesportavo. Ar manai, kad šis sprendimas buvo teisingas?
- Treneris pasakė: "Vaikai nori žaisti nugalėtojų komandoje". Ar sutinki, kad vaikai būtent to nori?
- Jei būtum Brianas – kas turėtų pasikeisti, kad vėl pradėtum sportuoti?

Atvejo analizė 2: Samo istorija

Samui yra 12 metų. Jis - puikus sportininkas ir nuolatinis vietinio sporto klubo lankytojas. Samo tėvai remia ir skatina jo veiklą.

Jūs esate vienas iš klubo trenerių. Bobas, vienas jūsų kolegų, paprastai treniruoja Samą. Jūs seniai pažįstate Bobą - su juo smagu, jis visada juokauja ir erzina jaunesnius sportininkus, ypač jaunos berniukus. Nors jums tai nepatinka, matote, kad jaunieji sportininkai nori būti pagirti ir pastebėti Bobo.

Vieną šeštadienio rytą pastebite, kad treniruočių metu Bobas apkabina Samą per pečius ir jam nueinant patapšnoja per užpakalį. Treniruotės metu Samas padaro klaidą ir Bobas pasako tai, kas, jūsų nuomone, yra žeminanti pastaba. Vėliau tą

pačią dieną jūs girdite, kaip Bobas šaukia ant Samo, sakydamas, kad jis nieko vertas ir beviltiškas. Tai akivaizdžiai nuliūdina Samą, bet Bobas nekreipia į tai dėmesio. Tai ne pirmas kartas, kai jūs susirūpinę dėl Bobo, ir jūs nusprendžiate pakalbėti apie jo elgesį. Jis atsikalbinėja, sako, kad nesuprantate juokų ir teigia, kad Samui patinka dėmesys.

- Kokias problemas pastebite?
- Kokių veiksmų imtumėtės?

Aptarimas ir veiksmai

Tai - sudėtinga situacija. Galite manyti, kad Bobo elgesys yra vaikų išnaudojimas arba ne, tačiau jis yra akivaizdžiai neetiškas. Galbūt jausite pyktį Bobui ir susirūpinimą Samu. Galbūt jausitės kaltas arba nusivylęs, nes nieko dar nedarėte ir nežinote, ką daryti, nes pažįstate Bobą jau ilgą laiką ir bijote, kad be reikalo bus keliamas jo blogo elgesio klausimas.

Be jokių abejonių, Bobo elgesys kelia nerimą. Visiškai nepriimtina liesti Samą taip, kaip jis tai darė. Net jei žmonėms atrodo, kad kai kurie judesiai yra tiesiog draugiški (pvz., apglėbti vaiką per pečius), jie gali būti neteisingai suprantami ir žeisti vaikus. Kaip ir pastabos, kurios mažina vaikų pasitikėjimą savimi ir verčia juos jaustis beverčiais. Toks elgesys iš pradžių gali pasirodyti ne toks rimtas kaip akivaizdus fizinis ar seksualinis išnaudojimas, tačiau jis retai yra vienkartinis; toks priekabiavimas ir patyčios ilgai padaro tiek pat žalos vaikui.

Turėtumėte pranešti apie tai atsakingam darbuotojui ir užtikrinti, kad klubas keltų klausimą dėl Bobo tolesnės trenerio karjeros. Žaismingi plekštelėjimai per užpakalį ir netinkamas vaikų erzimas - taip praeityje yra elgęsi treneriai, bandydami suvilioti vaikus. Vien dėl šios priežasties turėtų būti keliamas tolesnės karjeros klausimas. Kol organizacijoje toleruojamas netinkamas elgesys, tol yra pavojus, kad tuo pasinaudos asmenys, norintys pakenkti vaikams.

6 skyrius – 5 skirsnis Trenerio saugumas

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Įvadas

Šis skirsnis jums labai svarbus. Vaikų išnaudojimas sporte yra labai rimta problema. Daug sporto trenerių yra patekę į kalėjimą pripažinus juos kaltais vaikų išnaudojimo bylose. Daug kitų neteko darbo, prarado šeimas ir pragyvenimo šaltinį net tada, kai buvo išteisinti. Šis skirsnis skirtas padėti jums, treneriui, likti saugiam treniruojant vaikus.

Trenerio saugumas apima tris dalykus:

- 1. Geras darbas:** Jūsų darbas grindžiamas patikimais ir vaikų amžių atitinkančiais moksliniais principais.
- 2. Saugumas:** Dar prieš pradėdami treniruoti vaikus turite būti išnagrinėję visus su saugumu susijusius klausimus.
- 3. Įtarimų rizikos sumažinimas:** Jūs žinote, kaip sumažinti kaltinimų pateikimo riziką ir ką daryti, jei jie vis dėlto pateikiami.

Apžvelkime.

1. Geras darbas

Užtikrinkite, kad jūsų darbas būtų grindžiamas patikimais ir vaikų amžių atitinkančiais moksliniais principais. Turite suprasti pagrindinius savo sporto šakos ir treniravimo principus ir kaip šie principai taikomi amžiaus grupei, su kuria dirbate. Pvz., turėtumėte žinoti keletą pagrindinių faktų apie vaiko fizinį ir psichologinį vystymąsi. Kitas pavyzdys - pakankamos žinios apie specialias vaikų fiziologines savybes, kurios skiriasi nuo suaugusiųjų, kad nereikalautumėte vaikų daryti tai, kam jie dar nėra pasirengę.

Žinokite:

- Vaikų amžių atitinkančius principus
- Fizinį vaikų išsivystymą
- Psichologinį išsivystymą
- Socialinį išsivystymą
- Įgūdžių vystymo principus

Šių žinių pagrindai turėjo būti suteikti studijuojant, o jas primins ICoachKids 2 ir 3 kursų dalys. Galite rasti daug informacijos šiomis temomis iCoachKids svetainėje.

2. Saugumas

Antrasis dalykas, į kurį reikia atkreipti dėmesį, yra saugumas, apie kurį daug sužinojote dar prieš atsistodami prieš vaikus. Pavyzdžiui, įgijote atitinkamą kvalifikaciją kaip treneris. Tai susiję ne tik su konkrečia sportine kvalifikacija, bet ir su pirmosios pagalbos kursais bei vaiko saugumo užtikrinimo ir apsaugos kursais. Jei įmanoma, turėtumėte gauti ir išrašą iš policijos.

Taip pat svarbus yra kruopštus jūsų sporto šakos ir vietos rizikos vertinimas bei atsakingas dokumentų apie sportuojančiuosius pildymas: turėkite pirmosios pagalbos telefonų numerius ir atitinkamą medicininę informaciją apie vaikus. Turėtumėte visada turėti galimybę pasinaudoti telefonu, turėti visiškai įkrautą mobilųjį telefoną. Taip pat svarbu turėti pirmosios pagalbos rinkinį su savimi arba žinoti, kur yra artimiausias pirmosios pagalbos punktas ir kas yra pirmasis pagalbos teikėjas.

Atminkite, kad turite:

- Baigti tam tikrus kursus
- Būti patikrintas policijos
- Užpildyti rizikos vertinimo dokumentus
- Turėti duomenis apie treniruojamus vaikus
- Būti pasiruošęs

3. Įtarimų rizikos sumažinimas

Trečias ir paskutinis punktas susijęs su būtinybe sumažinti kaltinimų pateikimų prieš jus riziką ir ką daryti, jei jie pateikiami. Kaip treneris turėtumėte atsižvelgti į šiuos dalykus:

1. Fizinis kontaktas: Susipažinkite su rekomendacijomis dėl fizinio kontakto ir treniravimo. Kai kuriose sporto šakose tam tikras fizinis kontaktas su dalyviu yra neišvengiamas ir netgi pageidautinas, kad būtų užtikrintas jų saugumas. Tačiau dabar visų sporto šakų treneriams siūloma susipažinti, kas yra „saugus fizinis kontaktas“.

Gaukite gaires ir atidžiai jas išstudijuokite. Labai gerai būtų pasidalinti gairėse pateikta informacija su vaikais ir ypač su tėvais, kad jie žinotų, ko tikėtis.

2. Geras, profesionalus ir mandagus: Būkite malonus, profesionalus ir mandagus bendraudamas su vaikais, tėvais, kitais treneriais ir darbuotojais. Nešaukite, nesiginčykite ir nekalbėkite netinkamai (nenaudokite seksualizuotų ar gėdinančių išsireiškimų).

Treneri... visi žino, kad esate žmogus. Jei kada nors padarysite ar pasakysite kažką negero, atsiprašykite be išlygų nedelsiant. Jei labai apgailestaujate dėl to, ką padarėt ar pasakėt, galbūt laikas kreiptis profesionalios, pavyzdžiui, sporto psichologo, pagalbos. Imkitės veiksmų, kol ne vėlu.

3. Venkite dviprasmiškų situacijų: Nepastatykite savęs į dviprasmišką padėtį, net jei norite gero. NIEKADA, NIEKADA nelikite vieni su vaiku. Jei reikia susitikti su vaiku arba pabendrauti su juo, visada tai darykite ten, kur kiti gali jus matyti. Niekada nesiveskite vaiko į atskirą kambarį ir niekada neuždarykite durų. Jei vaikas reikalauja privatumo, raskite kitą suaugusįjį, kuris galėtų pabūti su jumis.

Pavėžėjimas

Tas pats pasakytina ir apie vaikų pavėžėjimą. Niekada nevežkite vaiko, jei esate vienas. Ypatingais atvejais, kai nėra jokios alternatyvos, vaikai turi sėdėti ant galinės sėdynės. Jūs taip pat turėtumėte pranešti apie tai klubo darbuotojui, kuris turėtų tai užrašyti ir paaiškinti viską vaiko tėvams ar globėjams.

Nakvynė su komanda/ persirengimo kambariai

Pakanka pasakyti, kad ta pati politika taikoma, kai esate kelionėje su komanda arba prieš ir po treniruotės ar varžybų. Negalite įeiti į vaiko kambarį ir miegoti tame pačiame kambaryje su vaikais. Negalite būti persirengimo kambariuose, kai jie maudosi duše. Perskaitykite savo šalyje galiojančias rekomendacijas dėl persirengimo kambarių naudojimo, nes jos gali skirtis priklausomai nuo vaikų amžiaus.

Fotografija/ vaizdo įrašai/ žiniasklaida

Galiausiai, vadovaukitės savo klubo ir federacijos politika ir gairėmis dėl fotografavimo, vaizdo įrašinėjimo ir žiniasklaidos naudojimo. Juose turėtų būti aiškiai nurodyta, kas leidžiama ir ko neleidžiama daryti. Kad jau apie tai kalbame - jei dirbate su vaikais, visi jūsų socialinėje žiniasklaidoje, pvz., „Facebook“, „Twitter“ ar „Instagram“ skelbiami įrašai turi būti tinkamo turinio. Galite būti tikri, kad tėvai jus tikrins prieš patikėdami jums savo vaikus.

Jums mesti įtarimai

Kas, jei, nepaisant visų atsargumo priemonių, jums metami kaltinimai?

Atsakymas sąlyginai paprastas:

- 1. Praneškite apie tai:** Jūs turite apie tai nedelsiant pranešti sporto klubo paskirtam vaikų saugumo užtikrinimo darbuotojui. Jis paprašys parašyti pareiškimą ir aptars jį su vaiko tėvais ar globėjais ir nuspręs, ką daryti toliau.
- 2. Imkitės iniciatyvos:** Nelaikykite to paslapyje vildamasis, kad tai praeis. Nepraeis! Geriausia strategija – imtis iniciatyvos, būti atviru ir sąžiningu.
- 3. Surinkite įrodymus savo gynybai:** Jei įmanoma, kol sporto klubo vaikų rūpybos darbuotojas tiria incidentą, surinkite visus įrodymus, kurie galėtų padėti jūsų gynybai. Kaip ir bet kas kitas, turite teisę ginti savo nekaltumą tol, kol kaltė nebus neįrodyta.

Taigi, baigiame 6 skyrių „Vaikų ir jaunimo apsauga ir saugumo užtikrinimas sporte“. Kitame skirsnyje bus trumpai apibendrinta viskas, apie ką kalbėjome šioje labai svarbioje kursų dalyje.

Prieš skaitydami santrauką, atlikite visas šioje *Mokymosi vadovo* dalyje pateiktas užduotis.

6 skyrius – Santrauka ir išvados: Vaikų ir jaunuolių apsauga ir saugumo užtikrinimas sporte

ŽIŪRĖK IR/ ARBA SKAITYK

Galite [peržiūrėti skirsnyje pateiktą medžiagą](#) arba perskaityti ją *Mokymosi vadove*. Galite ir perskaityti, ir peržiūrėti, jei manote, kad taip bus lengviau išmokti.

Išvadas

6 skyrius „Vaikų ir jaunimo apsauga ir saugumo užtikrinimas sporte“ yra svarbiausias skyrius. Mūsų, vaikų trenerių, pagrindinė užduotis turėtų būti vaikų saugumo užtikrinimas sportuojant.

Dėl šios priežasties šiame skyriuje buvo pateikta svarbi informacija apie tai, kas yra vaikų išnaudojimas, kaip jį atpažinti ir ką daryti.

Poreikis apsaugoti vaikus

Matėme, kad vaikų išnaudojimas sporte yra daug labiau paplitęs, nei dauguma žmonių galvoja ir kad yra keturios pagrindinės vaikų išnaudojimo rūšys:

1. Nepriežiūra
2. Fizinis smurtas
3. Seksualinis išnaudojimas
4. Emocinis smurtas

Taip pat jau žinome, kad komandos nariai yra tie asmenys, kurie dažniausiai išnaudoja vaikus, tačiau treneriai ir tėvai taip pat nėra išimtis.

Vaikų išnaudojimas = Komandos draugai + Tėvai + Treneriai + Kiti darbuotojai

Vaikų išnaudojimo pasekmės

Skyriuje taip pat paaiškinta, kad vaikų išnaudojimo pasekmės yra plataus masto ir ilgalaikės: psichikos sutrikimai, priklausomybė nuo narkotikų ir net savižudybės.

Vaikų išnaudojimas = Plataus masto ir ilgalaikiai padariniai

Požymiai

Apžvelgėme vaikų išnaudojimo požymius, kad galėtume jį kuo anksčiau nustatyti, tačiau pabrėžėme, kad ieškant išnaudojimo požymių būtų kreipiamas dėmesys į požymių visumą, nes atskirai kiekvienas požymis gali turėti alternatyvų paaiškinimą.

Būkite budrūs ir žiūrėkite į visumą

Saugumo užtikrinimas

Trumpai tariant, sakėme, kad **SAUGUMO UŽTIKRINIMAS** - tai veiksmai, kurių imamasi, kad visi vaikai būtų saugūs dalyvaudami sporto klubų veiklose; **VAIKŲ APSAUGA** - veiksmai, kurių reikia norint apsaugoti konkrečius vaikus, kuriems gresia pavojus arba kurie jau yra nukentėję.

Kalbėdami apie **SAUGUMO UŽTIKRINIMĄ** išskyrėme keturias pagrindines strategijas:

1. Trenerių, sportuojančiųjų, darbuotojų ir tėvų švietimas
2. Tinkamos atrankos ir įdarbinimo procedūros
3. Tinkamai vykdoma politika, struktūros ir protokolai
4. Išsamūs rizikos vertinimai

Vaikų apsauga

Kalbant apie **VAIKŲ APSAUGĄ** ir veiksmus, kurių reikia imtis, skyriuje išryškėjo trys pagrindiniai elementai:

1. Kad klubai ir organizacijos turėtų turėti paskirtą vaikų apsaugos darbuotoją
2. Turi būti įdiegti tinkami pranešimų protokolai ir visi darbuotojai turėtų apie juos žinoti
3. Kad treneris, susidūręs su galimu išnaudojimo atveju neturi jo nagrinėti ir bandyti kalbėtis su tariamu kaltininku - jis turi pranešti apie tai atitinkamam asmeniui.

Trenerio saugumas

Galiausiai, mes sutelkėme dėmesį į trenerius ir pasiaiškinome, ką reikia daryti, kad treniruodami galėtume būti saugūs. Trys pagrindinės strategijos:

1. Trenerio darbas grindžiamas patikimais ir vaikų amžių atitinkančiais moksliniais principais
2. Jūs turite susipažinti su visa saugumo užtikrinimo informacija prieš pradėdami treniruoti
3. Jūs žinote, kaip sumažinti kaltinimų jums riziką, ir ką daryti, jei būtumėte apkaltinti.

Išvada

Štai ir viskas! neužmirškite, kad šis skyrius yra tik šios labai svarbios temos įvadas. Jei treniruoti vaikus yra jūsų nuolatinis darbas, turėtumėte baigti su šia tema susijusius kursus. Galbūt federacija ar sporto organizacija jūsų vietovėje ar šalyje turi ką pasiūlyti. Kreipkitės į juos.

Ir nepamirškite, kad kalbant apie vaikų saugumą sporte:

**Geriau apsaugoti nei paskui gailėtis
ir
Prevenција - geriau, nei gydymas**

MOKYMOŠI VADOVO UŽDUOTIS: KLAUSIMYNAS

1. Dažniausiai vaikų išnaudojimu kaltinami:

- a) Nepažįstamieji
- b) Suaugusieji
- c) Vaikai
- d) Visi paminėtieji

2. Išnaudojimas yra:

- a) Fizinis smurtas ir seksualinis išnaudojimas
- b) Tik seksualinis išnaudojimas
- c) Nepriežiūra ir emocinis smurtas
- d) Nepriežiūra, fizinis ir emocinis smurtas, seksualinis išnaudojimas

3. Nepriežiūros požymiai:

- a) Vaikai purvini
- b) Vaikai paliegę, prastai besimaitinantys, pavargę, neturintys daug draugų
- c) Besišypsantys vaikai, kurių akys liūdnos
- d) Tokių nėra

4. Galimi seksualinio išnaudojimo požymiai:

- a) Fiziniai ir emociniai
- b) Tokių nėra
- c) Tik fiziniai
- d) Tik emociniai

5. Vaikus nuo išnaudojimo apsaugo:

- a) Dėmesys
- b) Pokalbiai
- c) Kaltinimai pastebėjus kažką įtartino
- d) Švietimas, tikrinimas, tinkama politika ir protokolai, rizikos vertinimas

6. Reaguodami į pateiktus kaltinimus turėtumėte:

- a) Pažadėti, kad viskas, kas pasakyta, liks tik tarp jūsų

- b) Reaguoti ramiai, patikinti, būti sąžiningu, klausytis, užrašyti ir pranešti
- c) Tirti situaciją
- d) Pasikalbėti su asmeniu, kuriam mesti kaltinimai

7. Treneris, norėdamas būti saugus, turi:

- a) Žinoti gero darbo ir saugumo pagrindinius principus; sumažinti įtarimų metimo riziką
- b) Kalbėti su vaiku nedalyvaujant kitiems asmenims
- c) Būti malonus su kitais
- d) Pavėžėti vaikus namo savo automobiliu

8. Vaikų saugumas sporte yra:

- a) Pervertinamas
- b) Didelio kiekio popierių pildymas
- c) Svarbiausia sporte
- d) Tėvų/ globėjų reikalas

1. d) 2. d) 3. b) 4. a)

5. d) 6. b) 7. a) 8. c)

6 skyriaus baigiamosios užduotys

1. ASMENINĖ UŽDUOTIS TRENERIUI/ UŽDUOTIS ĮTRAUKIANT KITUS TRENERIUS/ TRENIRUOTĖ SAVOJE APLINKOJE: Perskaitykite savo klubo/ mokyklos/ bendruomenės vaikų apsaugos ir saugumo užtikrinimo taisykles; atlikite savo treniravimo aplinkos rizikos vertinimą grupėje

Perskaitykite esamus savo klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės dokumentus. Atlikite rizikos vertinimą (žr. „Sport Ireland Ethics“ pavyzdį kitame puslapyje (jame pateikiamos nuorodos į Airijos teisės aktus)).

- a) Surinkite KONTAKTUS, INFORMACIJĄ IR MEDŽIAGĄ ir skirkite laiko jai peržiūrėti. Įvertinkite, ką radote - kas yra gerai ir ar yra spragų klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės veikloje.
- b) Atlikite rizikos vertinimą (žr. kitą puslapį).
- c) Aptarkite savo išvadas su treneriais, su kuriais dirbate.
- d) Aptarkite savo išvadas su savo klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės komitetu.
- e) Nustatykite, kokių veiksmų turi būti imtasi, kad būtų užtikrinta veiksminga vaikų apsauga.
- f) Suteikite galimybę visiems klubo darbuotojams, dirbantiems su vaikais, mokytis.
- g) Užtikrinkite kasmetinį incidentų ir procedūrų veiksmingumo patikrinimą ir aptarimą.

Rizikos vertinimas (įrašykite klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės pavadinimą)

Atliekant šį rizikos vertinimą atsižvelgiama į galimą žalą vaikams, kai jie yra (įterpti klubo / mokyklos / bendruomenės grupės) priežiūroje. Šis rizikos vertinimas atliekamas pirmiau, nei sudaromas Vaiko saugumo užtikrinimo dokumentas (2015 m. Vaikų apsaugos įstatymo 11 straipsnio 1b dalis), kuris parengtas vadovaujantis šiuo rizikos vertinimo procesu. Vadovaujantis 2015 m. Vaikų apsaugos įstatymo 11 straipsnio 1 dalies reikalavimais, rizika yra laikomas galimas vaikų išnaudojimas, o ne pavojus sveikatai ir saugumui (įtraukta į atskirą H&S politiką ir rizikos vertinimą).

2015 m. Vaikų apsaugos įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad jei asmuo ketina dirbti atitinkamos paslaugos teikėju, jis per 3 mėnesius nuo tos dienos, kai pradeda teikti tokią paslaugą, turi: atlikti bet kokio galimo žalos vaikui vertinimą naudojantis teikiama paslauga (šiam skyriuje vadinama „rizika“).

Rizikos veiksniai	Galima žala M-V-D	Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas	Atsakomybė Klubas/ regionas/ valstybė	Būtinai tolesni veiksmai
KLUBAS IR TRENIRAVIMAS				
Trenerių kvalifikacijos stoka	D	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trenerių švietimo politika ▪ Įdarbinimo politika 		
Priežiūros klausimai		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Priežiūros politika <ul style="list-style-type: none"> ▪ Trenerių švietimo politika 		
Neteisėta fotografavimo ir įrašymo veikla		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fotografijos ir nuotraukų naudojimo politika 		
Elgesio klausimai		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elgesio kodeksas ▪ 1 lygio saugumo užtikrinimas (min.) ▪ Skundų ir drausmės politika 		
Trenerių lyčių pusiausvyros stoka		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trenerių švietimo politika ▪ Priežiūros politika 		
Nėra rekomendacijų		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kelionių/ išvykų politika 		

Rizikos veiksniai	Galima žala M-V-D	Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas	Atsakomybė Klubas/ regionas/ valstybė	Būtini tolesni veiksmai
dėl keliavimo ir išvykų		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mokymai, susiję su vaikų saugumo užtikrinimu 		
Nepakankamai laikomasi taisyklių, taikomų saugumo užtikrinimo politikoje (t. y. mobilieji, fotografija, transportas))		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saugumo užtikrinimo politika ▪ Skundų ir drausmės politika 		
SKUNDAI IR DRAUSMĖ				
Informacijos apie skundų ir drausmės politiką trūkumas	D	<ul style="list-style-type: none"> • Skundų ir drausmės pateikimo tvarka/ politika • Komunikacijos procedūra 		
Sunkumai vaikams ir (arba) tėvams keliant klausimus Priežastis: aptarta anksčiau		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skundų ir drausmės pateikimo tvarka/ politika ▪ Komunikacijos procedūra 		
Neatsakingas požiūris į skundus		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Skundų ir drausmės pateikimo tvarka/ politika 		
PRANEŠIMŲ TEIKIMO TVARKA				
Žinių apie organizacines ir įstatymines atskaitomybės procedūras trūkumas	D	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pranešimų teikimo tvarka / politika ▪ Trenerių švietimo politika ▪ Elgesio kodeksas 		

Rizikos veiksniai	Galima žala M-V-D	Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas	Atsakomybė Klubas/ regionas/ valstybė	Būtini tolesni veiksmai
Nėra paskirtas įgaliotas asmuo		<ul style="list-style-type: none"> Pranešimų teikimo tvarka / politika 		
Nėra paskirto ryšių palaikymo asmens		<ul style="list-style-type: none"> Pranešimų teikimo tvarka / politika 		
Nepranešama dėl išnaudojimo ar padarytos žalos		<ul style="list-style-type: none"> Pranešimų teikimo tvarka / politika Vaikų saugumo užtikrinimo mokymai - 1 lygis 		
Neaišku, kam reikia pranešti ar su kuo kalbėti		<ul style="list-style-type: none"> Paskelbti atsakingų vyriausio atitikties pareigūno, paskirto ryšių palaikymo asmens ir parlamento nario pavardes 		
INFRASTRUKTŪRA				
Neleistina prieiga prie paskirtų vaikų žaidimų ir treniruočių zonų bei persirengimo kambarių, dušų, tualetų ir kt.	D	<ul style="list-style-type: none"> Priežiūros politika Trenerių švietimas 		
Neleistinas išėjimas iš vaikų zonų		<ul style="list-style-type: none"> Priežiūros politika Trenerių švietimas 		
Fotografavimas, filmavimas ar vaizdo įrašymas		<ul style="list-style-type: none"> Fotografavimo politika ir įrenginių naudojimas privačiose zonose 		

Rizikos veiksniai	Galima žala M-V-D	Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas	Atsakomybė Klubas/ regionas/ valstybė	Būtini tolesni veiksmai
draudžiamose vietose				
Pasigesta arba rastas vaikas		<ul style="list-style-type: none"> Dingusio arba rasto vaiko politika 		
Vaikų dalijimasis įranga su suaugusiais, pvz. persirengimo kambariais, dušais ir kt.		<ul style="list-style-type: none"> Saugumo užtikrinimo politika 		
ĮDARBINIMAS				
Netinkamų asmenų įdarbinimas	D	<ul style="list-style-type: none"> Įdarbinimo politika 		
Nėra aiškumo dėl vaidmenų		<ul style="list-style-type: none"> Įdarbinimo politika 		
Nekvalifikuoti žmonės		<ul style="list-style-type: none"> Įdarbinimo politika 		
KOMUNIKACIJA IR SOCIALINĖ MEDIJA				
Nariams ir lankytojams trūksta informacijos apie „žalos riziką“	D	<ul style="list-style-type: none"> Vaikų saugumo užtikrinimo tvarka Mokymų politika 		
Nariams ar lankytojams nepranešta apie vaikų saugumo užtikrinimo tvarką ar elgesio kodeksą		<ul style="list-style-type: none"> Paviešinta vaikų saugumo užtikrinimo tvarka Elgesio kodeksas - padalintos kopijos 		

Rizikos veiksniai	Galima žala M-V-D	Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas	Atsakomybė Klubas/ regionas/ valstybė	Būtini tolesni veiksmai
Neteisėtas fotografavimas ir vaizdo įrašymas		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fotografijos ir vaizdo įrašų platinimo politika 		
Jaunuolių iki 18 metų netinkamas socialinės žiniasklaidos ir ryšių priemonių naudojimas		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryšių politika ▪ Elgesio kodeksas 		
Netinkamas socialinės žiniasklaidos ir ryšių priemonių naudojimas įtraukiant jaunuolius iki 18 metų		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ryšių politika ▪ Elgesio kodeksas 		
BENDRA ŽALOS RIZIKA				
Žala neįvardinta		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saugumo užtikrinimo politika ▪ Vaikų saugumo užtikrinimo mokymai 		
Žala, kurią padarė <ul style="list-style-type: none"> - Vaikas vaikui - Treneris vaikui - Savanoris vaikui - Narys vaikui - Lankytojas vaikui 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Saugumo užtikrinimo politika ▪ Vaikų saugumo užtikrinimo mokymai 		
Bendrieji elgesio klausimai		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elgesio kodeksas 		

Naudotų terminų paaiškinimas:

Galima žalos vaikams rizika (rizikos veiksniai) – klube/ regione/ provincijoje/ nacionalinėje valdžios institucijoje numatyti pavojai vaikams užsiimant veikla.

Žalos atsiradimo tikimybė (galima žala) – pavojaus tikimybė klube/ regione/ nacionalinės valdžios institucijoje, žymima kaip maža (M), vidutinė (V) ar didelė (D).

Reikiamas politikos, gairių ir procedūros dokumentas – nuoroda į dokumentą, kuriame numatytos gairės rizikai sumažinti.

Atsakomybė – paslaugų teikėjas turėtų nurodyti, kas atsakingas už rizikos mažinimą.

Tolesni veiksmai - nurodo tolesnius veiksmus, kurių gali prireikti siekiant sumažinti bet kokią riziką.

Rizikos vertinimo dokumentas buvo sudarytas ir aptartas (*įrašykite klubo/ mokyklos/ bendruomenės grupės pavadinimą*)
__/__/____ (data).

Parašas:

Parašas:

Vardas, pavardė:

Vardas, pavardė:

Pareigos: (*Komitete*)

Pareigos: Klubo vaikų apsaugos darbuotojas

Data:

Data:

PAPILDOMA INFORMACIJA

Toliau pateikiamos nuorodos su informacija apie saugumo užtikrinimą ir vaikų apsaugą sporto srityje kiekvienoje projekto partnerio šalyje:

Pastaba:

Jei jūsų šalis nėra paminėta, patikrinkite jos su saugumo užtikrinimu ir vaikų apsauga sporte susijusius dokumentus.

Belgija

Centre for Ethics in Sport: www.sportmetgrenzen.be

Vengrija

Hungarian Coaching Association:

<https://magyaredzo.hu/wp-content/uploads/2018/05/Edz%C5%91k-Etikai-k%C3%B3dex-Magyar-Edz%C5%91k-T%C3%A1rsas%C3%A1ga.pdf>

Airija

Sport Ireland Ethics: https://www.sportireland.ie/Participation/Code_of_Ethics/

Lietuva

Institution of the Ombudsman for children rights of the Republic of Lithuania:
<http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai?sakId=7890&kalbld=2>

Nyderlandai

National Olympics Committee National Sports Federation (NOCNSF):

<https://www.nocnsf.nl/grensoverschrijdendgedrag>

Ispanija

Ministry of Culture and Sport:

http://www.csd.gob.es/csd/promocion/abusofueradejuego?set_language=es

JK

NSPCC Child protection In Sport Unit:

<https://thecpsu.org.uk/>